

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra bohemistiky

**Přejatá slova se zaměřením na anglicismy
v současném českém lexiku**

Diplomová práce

Autorka:

Lenka Jindráková

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Milena Nosková

Odevzdání diplomové práce:

duben 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „Přejatá slova se zaměřením na anglicismy v současném českém lexiku“ jsem vypracovala samostatně, a to na základě pramenů, které uvádím v závěrečné bibliografii.

.....

V Českých Budějovicích 20. 4. 2007

Poděkování

Chtěla bych poděkovat paní PhDr. Mileně Noskové za odborné vedení, užitečné rady a průběžné konzultace při vypracovávání mé diplomové práce.

Anotace

Hlavním cílem diplomové práce je ukázat, jak je současná slovní zásoba češtiny obohacována o výrazy přejaté z anglického jazyka, tedy anglicismy. Po formální stránce je práce rozdělena na dvě části, a to na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá slovní zásobou, jejími změnami a charakteristikou přejímání slov z cizích jazyků. Praktická část je zaměřena na analýzu písemného materiálu, článků z deníků a časopisů s celostátním působením. Jako ukázka slov je použit excerpovaný materiál. Důraz je kladen především na používání anglicismů, jejich frekvenci a začleňování do českého lexika.

Annotation

The aim of the dissertation is to show how the Czech vocabulary is extended of the terms and phrases from English. These terms are called the anglicisms.

The dissertation consists of two parts, theoretical and practical. The theoretical part deals with Czech vocabulary, its changes and characteristics of loan words from the foreign languages, especially from English. The practical part consist of the analysis of the articles from different magazines and newspapers, which are published in our country. There will be shown the examples of anglicisms from the areas as economy, business, sport, music, culture, fashion or technology. The emphasis of the dissertation is on the frequency of anglicisms, its spelling, pronunciation and transformation into the Czech language.

OBSAH	
Úvod	8
Teoretická část	
I. Slovní zásoba dnešní češtiny	10
1.1 <i>Změny v slovní zásobě</i>	13
1.2 <i>Slovní zásoba ve slovnících</i>	15
II. Přejímání slov z cizích jazyků	17
2.1 <i>Přejatá slova podle původu</i>	18
2.2 <i>Internacionalismy</i>	19
2.3 <i>Přejatá slova podle způsobu a míry přizpůsobení</i>	20
III. Zapojování cizích slov do českého lexika	22
3.1 <i>Pravopis</i>	22
3.2 <i>Výslovnost</i>	23
3.3 <i>Morfologie</i>	24
IV. Postavení angličtiny v dnešním světě	25
V. Motivace přejímání anglických výrazů do češtiny	26
VI. Formální adaptace anglicismů	28
VII. Publicistický styl a publicistika	31
Praktická část	
1. Výběr deníků	32
2. Anglicismy v současné české publicistice	34
2.1 Anglicismy v oblasti hudby	36
2.2 Anglicismy ve sportovní publicistice	43
2.2.1 <i>Výrazy s původním pravopisem</i>	43
2.2.2 <i>Počeštěné výrazy</i>	48
2.2.3 <i>Složeniny ve sportu</i>	50
2.3 <i>Ekonomika a finance</i>	53
2.4 <i>Terminologie v oblasti internetu a počítačů</i>	58

2.5 Rubrika kultura	64
2.5.1 <i>TV a film</i>	66
2.6 Anglicismy v módě	70
2.6.1 <i>Dopravní prostředky</i>	74
2.7 Anglické výrazy z oblasti jídla	78
3. Anglická spojení užívaná v češtině	85
4. Anglické zkratky	88
5. Abecední seznam nalezených anglicismů	92
6. Závěr	99
7. Seznam použité literatury	101
8. Přehled deníků a časopisů	103
9. Přílohy	104

Úvod

V současné době se stává problematika přejímání slov z cizích jazyků aktuální. V posledních letech se hovoří především o přílivu slov z anglického jazyka do češtiny. Děje se tak nejen v mluvené, ale i v psané komunikaci. V této práci se budu zabývat podrobně především tím, jak to vypadá s přejatými výrazy z angličtiny na stránkách dnešních novinových deníků a různých časopisů.

Téma mé diplomové práce zní „Přejatá slova se zaměřením na anglicismy v současném českém lexiku“. Vybrala jsem si ho, protože zde budu moci využít a propojit znalosti z obou mých studijních a probačních oborů, jak anglického jazyka, tak českého jazyka. Cílem této diplomové práce je snaha na základě prostudované odborné literatury zaměřené k danému tématu poinformovat o způsobech a formách přejímání cizích slov, zejména pak anglicismů, do české slovní zásoby.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je nejprve zaměřena obecně na slovní zásobu češtiny, její změny a vývoj. V další části rozebírám ukázky cizích slovníků, které popisují hlavně nová, přejatá a cizí slova. Největší důraz kladu na přejímání slov z cizích jazyků, jejich příčiny a motivace začleňování do českého lexika. Charakterizuji typy přejatých slov a rozebírám je z hlediska pravopisu, výslovnosti a morfologie. Další část věnuji angličtině jako světovému jazyku číslo jedna, jak ovlivňuje český jazyk a jak na něj působí. V teoretické části vycházím z odborné literatury, a to hlavně z publikací Česká lexikologie (1985), Nauka o slovní zásobě (1980) a Příruční mluvnice češtiny (2000). Z publikace Český jazyk na přelomu tisíciletí (1997) jsem vycházela hlavně z článků Ivany Bozděchové. Její články pojednávají o vlivech angličtiny na češtinu, o anglicismech, což se stává pro mou diplomovou práci stěžejním bodem.

Pro praktickou část práce používám materiál z různých novinových deníků, časopisů a magazínů, který jsem nasbírala od září roku 2005 do března roku 2007. Hlavními novinovými periodikami, ze kterých jsem čerpala, byly nejčtenější seriózní deníky v České republice, a to Mladá fronta Dnes a Hospodářské noviny. Z bulvárního tisku jsem pak použila časopis Story, Spy, deník Blesk nebo Yellow. Praktická část diplomové práce je zaměřena na anglicismy v češtině. V této části se budu zabývat výskytem, frekvencí a začleňováním právě výrazů z angličtiny do gramaticko-lexikálního systému češtiny. Praktická část bude rozdělena na různé rubriky, které se v dnešním

denním tisku vyskytují. Pokusím se najít v jakých oblastech se anglicismy vyskytují nejvíce. Důraz kladu především na výslovnost a pravopis nalezených anglicismů. Zda na stránkách novin převládá počeštěná podoba výrazu nebo zůstává původní pravopis. Slova budu zkoumat především v oblasti sportu, ekonomiky, hudby, kultury, módy, komunikační technologie a stravování. Zaměřila jsem se hlavně na kapitolu o sportu, kde se vyskytuje největší množství anglicismů. Pro zajímavost uvádím v závěru své diplomové práce abecední seznam všech nalezených anglicismů.

I. Slovní zásoba dnešní češtiny

Slovní zásoba českého jazyka, tak jako každého národního jazyka s vyspělým spisovným jazykem, je nesmírně bohatá, složitá a rozvrstvená. Slovní zásobu tvoří souhrn všech slov, všech lexikálních jednotek, které se v češtině vyskytují. Patří sem slova jednovýznamová, vícevýznamová či ustálená spojení. Počet těchto slov však nelze přesně zjistit a stanovit, protože slovní zásoba se neustále mění a vyvíjí. Slovní zásoba se mění tím způsobem, že vznikají nová slova, nová spojení slov, mění se význam slov. Některá slova zanikají. Dochází i k přejímání slov z cizích jazyků. Nová slova mohou vznikat různými slovotvornými způsoby např. odvozováním (derivací), zkracováním (abreviací) či skládáním (kompozicí). Nejčastější způsob tvoření nových slov je odvozováním, tvoření slov příponami a předponami. Všechny tyto změny ve slovní zásobě souvisí především s rozvojem společnosti. U nás došlo k těmto proměnám převážně po listopadu 1989, a to změnou politického a hospodářského systému.

Informace a údaje o rozsahu slovní zásoby zachycují velké výkladové slovníky, a to zpravidla v abecedním uspořádání. Naším nejrozsáhlejším výkladovým slovníkem je Příruční slovník jazyka českého a obsahuje zhruba 250 000 hesel. Je nutné připomenout, že nikdy však nelze zachytit veškerou slovní zásobu. Každý jazyk rozlišuje několik typů slovní zásoby. Základní slovní zásoba se skládá ze slov nejčastěji užívaných a společných velké části projevů. Slovní zásoba, kterou ovládá jednotlivec se nazývá individuální slovní zásoba (idiolekt). A můžeme ji rozlišit na aktivní a pasivní slovní zásobu. Aktivní slovní zásobou rozumíme zásobu slov, kterou jedinec užívá aktivně ve svém mluveném či písemném vyjadřování. Do pasivní slovní zásoby patří slova, která jedinec ovládá při poslechu a čtení, rozumí jejich významu, ale aktivně je nepoužívá. Pro orientaci uvádím některé hodnoty. Průměrně vzdělaný člověk by měl znát kolem 50 000 slov. Pro studium cizího jazyka stačí jedinci k běžnému dorozumění kolem 1 500 slov.

Každá slovní zásoba se může rozlišit na centrum slovní zásoby, tzv. jádro (základní slovní fond) a na periférii. Jádro slovní zásoby obsahuje slova, která pojmenovávají nejdůležitější skutečnosti běžného života jako např. slunce, voda, stůl, kočka, syn, dům, papír, příroda. Jádrová slova patří k vývojově nejstarším. Tato slova existují v jazyce již několik staletí a pro běžnou komunikaci, vyjadřování a dorozumívání jsou nezbytná. Jde především o slova nemotivovaná, která jsou schopná dalšího tvoření například odvozování

a skládání. Z hlediska synchronního do centra slovní zásoby zařazujeme slova sémanticky základní, slova neodvozená a slova stylově neutrální, bez jakékoliv citové či jiné příznakovosti. V češtině těchto slov není mnoho. Zaujímají jen malou část slovní zásoby, ale jejich frekvence výskytu v jazykových projevech je velice vysoká. Z hlediska významu se v jádru slovní zásoby nacházejí slova, která jsou spjata se životem společnosti. Jedná se o slova pojmenovávající obydlí, jeho části a zařízení (chalupa, okno, kamna, dům), části lidského a zvířecího těla (ruka, oko, kůže, hlava), rostliny (mák, hrách, fazole, list), příbuzenské vztahy (otec, syn, matka, dcera), skutečnosti přírodní (měsíc, voda, řeka, země), lidské výrobky a nástroje, potřeby (nůž, klíč, maso, chléb), základní vlastnosti věcí (malý, krátký, dobrý), základní prostorové a časové vztahy a nejdůležitější děje (spát, jíst, jít, mluvit).

Protipól slovníkového jádra představují málo frekventované lexikální jednotky stojící z nějakého důvodu na periférii lexikálního systému (Příruční mluvnice češtiny, 2000). Na periférii slovní zásoby stojí slova knižní, archaismy, historismy, poetismy, neologismy, slova hovorová, slova s expresivitou, slova zkratková, slang a některá slova cizího původu. Tato vrstva slovní zásoby je velice proměnlivá a plynulá. Některé výrazy se dostávají z periferie do centra slovní zásoby a naopak. Slovní zásoba z hlediska celonárodního může být rozdělena na spisovný jazyk a nespisovnou část lexika. Spisovný jazyk patří k reprezentativní části slovní zásoby. V současné době je a vždy býval nejdůležitějším útvarem národního jazyka. Plní funkci národně a společensky reprezentativní. Jako jediný se řídí kodifikací. Děje se tak prostřednictvím slovníků, gramatik a různých jazykových příruček. Většinu slovní zásoby spisovného jazyka tvoří slova neutrální, bez jakéhokoliv citového zabarvení a slova se specifickým příznakem. Slova, která se pocítují jako zvláštní pro svůj původ, příslušnost k jiným útvarům národního jazyka či pro svoji časovou platnost. V dnešní době se spisovný jazyk uplatňuje především v písemných projevech. Měl by však sloužit i k běžnému dorozumívání, ale v dnešní komunikaci mezi lidmi se čím dál častěji vyskytuje používání nespisovné slovní zásoby. Do celonárodní slovní zásoby nespisovné patří obecná čeština (interdialekt), nářečí (dialektismy), slang

a argot. Obecná čeština reprezentuje živou mluvenou řeč každodenního života, téměř jako výhradní komunikační prostředek se užívá v komunikaci neveřejné. Dnes však již neexistuje pouze v podobě mluvené, její psanou podobu najdeme například v beletrii a částečně i v psané publicistice. Další nespisovný útvar národního jazyka vymezený teritoriálně, užívaný živelně a nepřetržitě v běžné mluvené komunikaci jsou dialekty,

někdy se hovoří o regionalismech. Se sociálním prostředím je spjatá slovní zásoba slangu, argotu a profesní mluvy. Mezi slang patří soubory slov a frází užívané v profesním či zájmovém prostředí např. filda – filozofická fakulta. Jeho podstatou je jazyková hra. Profesní mluva je soubor vyjadřovacích prostředků určité skupiny zaměstnanců, kteří při práci užívají termínů nebo terminologických spojení bez ohledu na jejich spisovnost, a to pouze pro jejich jednoznačnost a jazykovou úspornost např. anatomka – anatomie. Vrstva slov v mluvě společensky izolovaných skupin občanů původně ze sociálního podsvětí se nazývá argot. Argot užívali především v minulých dobách zlodějové (fízl – policajt). U nás je dále známý argot prostitutek a pasáků.

Z hlediska časového se vydělují výrazy, které stojí na periférii lexikálního systému. Jedná se o archaismy, historismy a neologismy. Archaismy jsou pojmenování vytlačovaná z užívání jiným slovem běžným a živým. Historismy označují věci, jevy, poměry již dávno zaniklé. Historismů se užívá vždy v kontextu příslušné doby, na kterou se váží. Nová slova, neologismy, jsou slova užívaná zpočátku menším okruhem uživatelů. Postupně pak dochází k rozšiřování těchto slov. Začnou se užívat častěji, poté ztrácejí příznak novosti a stávají se platnou součástí lexikálního systému. (Hauser, 1999). Některé neologismy však nezakotví ve slovní zásobě vůbec, a tak dojde k jejich zániku. V současné době velký počet neologismů představují přejatá slova z cizích jazyků, především z angličtiny.

Z hlediska původu slov obsahuje slovní zásoba češtiny slova domácí a slova přejatá. Největší část slovní zásoby tvoří bezpochyby slova domácího původu. V dnešní době je však také bohatě zastoupena i vrstva cizích slov.

1.1 Změny v slovní zásobě

Slovní zásoba každého jazyka se neustále mění. Děje se tak s vývojem společnosti, a to se změnou hospodářského, politického systému, kultury, vědy a techniky. Příčiny těchto změn jsou velmi složité. Změny ve slovní zásobě jsou podmíněny třemi základními činiteli. Slovní zásoba se mění, protože se mění skutečnost. Mimojazykový činitel je spojen s historickými změnami ve společnosti a v přírodě. Z jazyka se např. vytrácejí pojmenování jevů zanikajících a zároveň vznikají pojmenování pro nové skutečnosti. Do vývoje zasahuje i lidská mysl, a to jak po stránce rozumové, tak i citové. Rozvoj lidského myšlení vede k obohacování slovníku o nově se konstituující pojmy. Změny v rovině lidské mysli jsou označovány jako činitel psychologický. Poslední, třetí změna, probíhá v rovině jazykové. Vývoj lexikálních jednotek je po stránce formální i významové ovlivňován jejich postavením v proměňujícím se jazykovém systému. Slova na sebe vzájemně působí, dochází například k posunu významu lexikálních jednotek a vliv mají i cizí jazyky.

V českém jazyce nestále přibývá počet nových lexikálních jednotek. Můžeme říci, že v jazyce více slov spíše vzniká, než-li zaniká. Slovní zásoba je tedy v neustálém pohybu a existuje několik způsobů, kterými se může měnit. Mění se význam již dávno existujících slov a vznikají nová slova (neologismy). Nová slova se tvoří na základě slov v jazyce existujících, a to odvozováním (derivací), skládáním (kompozicí) a zkracováním (abreviací). Z hlediska změny významu slov, mezi základní způsoby tzv. sémantického tvoření lexikálních jednotek, patří metafora a metonymie. Za zvláštní způsoby tohoto tvoření se považuje rozšiřování významu již existujících slov (generalizace) např. limonáda, zužování významu slov (specifikace) např. pucláček. Mezi další metonymické a metaforické tvoření můžeme ještě zařadit konkretizaci, což je změna, při které abstraktum se stává konkrétem např. kupovat hlouposti – lidská hloupost, a abstrakci, kde konkrétem nabývá abstraktního významu např. jádro – jádro problému. Dysfemismus (zhrubění) a eufemismus (zjemnění významu) se také řadí k variantám přenesených pojmenování. (Příruční mluvnice češtiny, 2000).

Dále je slovní zásoba obohacena o nová ustálená slovní spojení (sousloví). Některé kombinace slov se ustalují a stávají se víceslovnými jednotkami lexikálního systému. Z hlediska funkčního jsou rovnocenné s lexikálními jednotkami jednoslovnými. Nejčastěji to bývá z přívlastkové části např. státní zkouška – státnice. Některá slova se v jazyce přestanou časem užívat úplně a tudíž dochází k jejich zániku. Bohuslav Havránek v České mluvnici

(1981) zmiňuje ještě překládání cizích slov do českého jazyka. Například známé slovo mrakodrap – skyscraper, pochází právě z angličtiny.

Čeština tvoří nová slova buď z domácích zdrojů nebo přejímáním lexikálních jednotek z cizích jazyků. Slovo cizího původu tvoří významnou složku slovní zásoby českého jazyka. Cizojazyčná slova zpřesňují a obohacují odborné vyjadřování a umožňují jemnější odstínění výrazu. Posledním způsobem změny ve slovní zásobě je tedy přejímání slov z cizích jazyků. V současné době přejímá čeština shodně s ostatními evropskými jazyky především anglické výrazy, což souvisí s převládajícím angloamerickým vlivem politickým, ekonomickým i technickým. Právě anglicismy se v této práci budu zabývat podrobněji a nejvíce.

1.2 Slovní zásoba ve slovnících

Jak již bylo zmíněno, slovní zásoba češtiny se neustále obohacuje o nová slova, nové spojení slov, děje se tak zvláště v odborné terminologii. Některé výrazy ve slovní zásobě nezakotví vůbec, některé výrazy zastarávají a časem zaniknou úplně.

Pro lepší orientaci ve slovní zásobě existují slovníky. Ty zachycují a popisují slovní zásobu jednoho nebo více jazyků. V češtině existuje celá řada různých slovníků. Dnešní generace může nahlédnout např. do slovníků výkladových, naučných, frazeologických, etymologických, frekvenčních, retrográdních, slovníku vlastních jmen atd. Mezi nejdůležitější slovníky, které se věnují české slovní zásobě patří 9dílný Příruční slovník jazyka českého, Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, který je zaměřen hlavně na běžnou slovní zásobu a Slovník spisovného jazyka českého, který podává informace o současném spisovném jazyku.

Nás budou zajímat především slovníky, které se zabývají a zkoumají nová, cizí a přejatá slova. Zaměřím se na slovníky neologismů, cizích slov a slovníky vícejazyčné a jednojazyčné. V dnešní době se setkáváme s nebývalým množstvím nových výrazů a slov zaznamenávající novou, dynamickou vrstvu slovní zásoby. Nová slovní spojení, nové frazémy, slova s novými významy a další neologické jevy shrnuje slovník neologismů. V dnešní době již existují dva díly slovníku neologismů, Slovník neologismů (1998) a Slovník neologismů 2 (2004). Oba slovníky obsahují výrazy, které se vyskytují v oblasti běžného dorozumívání, v politice, publicistice či v oblasti počítačů. Druhý díl sebou přinesl celou řadu změn ve slovní zásobě. Především je zaměřen na rozsáhlé přejímání slov a slovních spojení z angličtiny. Vedle výrazů souvisejících s novými formami komunikace, zejména s využíváním internetu, s rozvojem finančnictví, bankovníctví, reklamy apod., v něm existují i slova, která jsou odrazem dobového životního stylu nebo aktuálního dění na politické scéně. Jako doplněk k těmto slovníkům vyšla roku 1994 slabá publikace s názvem Co v slovnících nenajdete, ta obsahuje novinky ve slovní zásobě.

Slovní zásobu přejatých slov z jiných jazyků popisují slovníky cizích slov. Ty podávají informace o pravopisu a výslovnosti slov, vykládají jejich význam a uvádějí z jakého jazyka bylo slovo přejato. Nejznámější je Akademický slovník cizích slov (1995), ten se řadí mezi výkladové slovníky. Dalším slovníkem, který přináší přehled cizích pojmů je Slovník cizích slov (1995). Slovníky cizích slov většinou přinášejí i krátký etymologický údaj o původu slov.

Jelikož je tato práce zaměřena především na slova přejatá z angličtiny, je potřeba se zmínit také o překladových slovnících. Slovní zásobu jediného jazyka z různých pohledů popisují slovníky jednojazyčné. Dvojjazyčné, někdy i vícejazyčné překladové slovníky porovnávají ekvivalenty několika jazyků a upozorňují na jejich sémantická specifika.

II. Přejímání slov z cizích jazyků

Slovní zásoba češtiny se neustále mění a vyvíjí. Dochází k obohacování slovní zásoby o nové výrazy, spojení slov a frazémů. Každý jazyk tvoří slova z vlastních domácích zdrojů nebo přejímá lexikální jednotky z jiných jazyků. Existují různé důsledky přejímání cizích slov. Především jde o kontakt jazyků a jejich vzájemné politické, ekonomické a kulturní situace. Dále je to poznávání nových skutečností a potřeby pojmenovat je. Přejatá slova označují předměty a jevy typické pro určitý čas nebo prostor, někdy zaujímají funkci stylistického synonyma např. rozsudek – ortel. Nejčastěji se cizí slova vyskytují v oblasti úseku terminologie, a to technické, výrobní, sportovní, obchodní, hudební ale i kulturní. S cizími slovy se můžeme setkat také v překladech. Uživatelé jazyka zaujímají k nápadnosti cizích výrazů v lexiku různé postoje, ať už kladné, záporné či kritické. V poslední době se užívání cizích výrazů stalo obzvlášť módní. Někdy však přemíra cizích prostředků v textu může škodit. Je třeba dobře rozlišovat mezi cizími prostředky významově a stylisticky potřebnými. Mezi přejatými slovy převládají především substantiva, adjektiva a slovesa. (Čermák, 1985).

Problematika přejímání slov z cizích jazyků má dlouhou historii. Dříve převládali především negativní postoje k přejímání cizích slov, což vzhledem k jazykovému vlastenectví bylo pochopitelné. V současné době, hlavně změnou politického a hospodářského systému, se pohled na začleňování cizích slov do českého jazyka změnil.

Slova cizího původu tvoří významnou část slovní zásoby češtiny. Zpřesňují a obohacují odborné vyjadřování a umožňují jemnější odstínění výrazu. Mnoho přejatých slov se plně přizpůsobilo znění slov domácích, proto je jako slova cizí nepociťujeme. Většinou si však jejich cizí původ uvědomujeme díky rozmanitým rysům cizosti, jež si tyto výrazy uchovávají. V současné době je čeština obohacována nejvíce výrazy pocházející z anglického jazyka. V časopise Český jazyk a literatura č. 9 - 10, 1994 - 1995, byl uveden článek „Co s přejatými anglickými výrazy?“. Autor zde uvádí, ať se nám to líbí nebo nelíbí, angličtina se stala mezinárodním dorozumívacím jazykem, a tedy příliv anglických výrazů do češtiny je zcela běžný a přirozený. Je pravda, že někdy anglické názvy mohou široké veřejnosti působit potíže výslovnostní i významové. Naopak, když se chceme oslnivěji vyjádřit, zapůsobit a domácí slovo se nám zdá opotřebované, všední, tak užijeme nového cizího výrazu. Přednost cizímu výrazu dáme i tehdy, pokud se nám nepodaří

vymyslet vhodný český název, který by svými jazykovými kvalitami cizí pojmenování plně nahradil.

2.1 Přejatá slova podle původu

Obohacování slovní zásoby o přejatá slova se uplatňuje už od nejstarších dob. Některá přejatá slova nesou větší či menší dávku cizosti. Jde především slova z evropských jazyků. Před několika tisíci lety přejímala čeština slova především z latiny, z jazyka středověku. Z latiny do češtiny k nám přišla slova z oblasti vzdělání a školství např. škola, tabule a z oblasti náboženské např. mše, kostel, papež, anděl. Druhým pramenem po latině se stala němčina, jazyk sousedů. S německou kolonizací přicházela do české slovní zásoby hojná slova německá. Z němčiny pocházely výrazy související s feudálním řádem (např. rytíř, šlechta, říše), s prostředím města (např. rychtář, rada, rynek). Dále to byla slova různých řemesel (např. hoblík, rašple) nebo obraty z běžného mluveného jazyka (např. knedlík, rendlík). V období humanismu byla čeština opět obohacena dalšími novými výrazy z latiny, z prostředí školství (např. akademie, katedra, autor), z lékařství (např. puls, arsenik) a odbornými termíny z oblasti právnické (např. rejstřík, proces). Německým prostředím k nám pronikla i slova z jiných jazyků, zejména z francouzštiny, a to z oblasti stravování (např. bujón, kotleta), a z španělštiny (např. armáda, generál). V období národního obrození bylo významné obohacování o výrazy z dalších slovanských jazyků. Přejímání bylo záměrné a pomáhalo vybudovat české odborné názvosloví oborů přírodovědných a humanitních a přispělo k vytvoření novočeského básnického jazyka. Jednalo se především o ruštinu, polštinu a později o jazyky jihoslovenské a slovenštinu. (Hauser, Nauka o slovní zásobě, 1980). Z polštiny k nám přišla slova jako věda, obřad apod. a z ruštiny slova vzduch, průmysl či příroda. Ze slovenštiny pocházejí výrazy třeba jako namyšlený nebo horkotěžko.

V novější době došlo k přejímání slov mezinárodních z evropských jazyků. Francouzština obohatila češtinu o slova z oblasti módy (např. blůza, manžeta, salón). Řečtina přispěla slovy jakou jsou tragédie, poezie nebo drama. Hudební terminologie (např. tempo, duet, soprán) k nám přišla z italštiny. Ze srbochorvatštiny slovo *snacha* a *junák*. Výrazy hlavně z oblasti počítačů (např. chatovat, hardware, byte) a sportu (např. hokej, gólman, tenis) pochází z angličtiny.

Slovní zásoba češtiny byla obohacena i o slova z jazyků vzdálených, exotických, tzv. exotismy. Tato slova byla přejata do českého jazyka většinou prostřednictvím jiných jazyků. Z arabštiny k nám přišla slova např. *algebra*, *alkohol*, *káva*. Z turečtiny slova *klobouk*, *jogurt*, *salaš*. V současné slovní zásobě se však objevují nejvíce přejatá slova z angličtiny. Díky angličtině k nám proniklo indické slovo *džungle*, perské slovo *kabát*, eskymácké slovo *kajak* nebo čínské slovo *kečup*. Z indiánských jazyků k nám přišlo slovo *vigvam*. (Příruční mluvnice češtiny, 2000)

2.2 Internacionalismy

Zvláštní skupinou přejatých slov podle původu tvoří slova mezinárodní tzv. internacionalismy. Jedná se o skupinu slov v jazyce, která je společná více kulturním jazykům. Vyskytují se obvykle s určitými úpravami tak, jak se přizpůsobují struktuře slov domácích. Užívají se ve většině evropských i v části neevropských jazycích. Pramenem velké části mezinárodních slov se staly klasické jazyky, a to latina a řečtina. (Hauser, 1980).

Internationalismy můžeme rozdělit podle původu do několika skupin. Do první skupiny patří slova nadnárodní. Rozumíme jimi výrazy, které byly přejímány z různých míst a období. Řadíme sem slova především řeckého a latinského původu. Slova z oblasti sportu (např. olympiáda, disk, atlet), z doby křesťanské (např. bible, anděl, křest) pochází z řečtiny. *Mše*, *matrika*, *cirkus* jsou slova latinského původu. Dále sem můžeme zařadit jména chemických prvků, rostlin, živočichů a fyzikální jednotky. Charakteru internacionalismů nabývají dnes i slova přejímaná z jednotlivých národních jazyků. Italština obohatila češtinu o hudební terminologii (např. cello, tenor), angličtina o sportovní výrazy a francouzština o termíny z vojenského prostředí (např. revoluce, prezident). Další skupinou internacionalismů jsou slova umělá, která se tvořila z kořenů jazyků latinských a řeckých (např. automobil, centimetr, hypnóza).

Mezinárodní slova mají svůj původ i ve vlastních jménech. Některé vznikla metaforickým či metonymickým přenesením nebo byly od vlastních jmen odvozeny. Mezi internacionalismy můžeme zařadit pojmenování fyzikálních jednotek (např. volt, ampér, watt), přírodních jevů jako je *gejzír* nebo pojmenování ze zeměpisných jmen (např. damašek, kašmír). Za mezinárodní slova, která byla odvozena od vlastních jmen, můžeme považovat názvosloví prvků (např. polonium, nobelium) nebo názvy rostlin (např. fuchsie,

hortenzie). V České lexikologii (1985) se ještě kromě slov autoři zmiňují také o internacionálních morfémech a frazémech. Mezi mezinárodní morfémy patří jistě předpony *de-*, *sub-*, z přípon *-simus* a *-ista* a z kořenů slov sem zařadili *-izovat*, *-social-*. O internacionálních frazémech hovoří jako o kalcích např. *udělat něčemu konec – ende machen*. Více o kalcích viz následující kapitola.

2.3 Přejatá slova podle způsobu a míry přizpůsobení

Čeština umí začleňovat přejatá slova co nejúplněji do domácího jazykového systému, po stránce morfologické i hláskoslovné. Z hlediska současného jazyka můžeme rozlišit jednotky cizího původu na dalších několik typů. Rozdělení je provedeno podle Čechová a kol., Příruční mluvnice češtiny, Praha 1995. Podle míry přizpůsobení můžeme rozlišovat:

- lexikální jednotky citátové
- lexikální jednotky částečně přizpůsobené
- lexikální jednotky zdomácnělé

Mezi lexikální jednotky citátové patří slova a slovní spojení, která si zachovávají původní pravopis a výslovnost. Odlišují se od domácího morfologického systému, nepřejímají české koncovky. Jedná se o slova např. *fair play*, *de facto*, *science fiction*. Citátová slova lze ještě dále rozdělit do skupin: právníké termíny (*status quo*, *corpus delicti*, *de facto*), charakterizační výrazy (*gestapo*, *wermacht*, *greenhorn*) a konverzační obraty (*faux pas*, *merci*, *pardon*). Některá slova se českému gramatickému systému přizpůsobily, mohou se skloňovat, jde tedy potom o částečné přizpůsobení. Např. *happy end – happy endem*. Většina citátových pojmenování se skládá z několika slovních výrazů, mají frazeologickou povahu. Jsou přejímána z různých jazyků. Známé citátové výrazy z angličtiny jsou např. *sex appeal*, *fair play* a z francouzštiny např. *en face*, *chargé d'affair*, *enfant terrible*.

Mezi citátová slova lze zařadit i tzv. okřídlená slova. Jsou to některá přísloví, úsloví a skutečné výroky. Jedná se o věty v plném znění v cizím jazyce. Mezi známé patří např. *Cherchez la femme*, *Festina lente*, *Omnia mea mecum porto* apod. (Hauser, 1980).

Do skupiny lexikálních jednotek částečně přizpůsobených patří slova dosud pociťovaná jako cizí. Tato slova označují méně běžné skutečnosti. Zachovávají si obvykle cizí nebo rozkolísaný pravopis. Výrazy částečně přizpůsobené se mohou skloňovat a časovat. U těchto slov se objevují dubletní tvary, obě pravopisné podoby, jak cizí, tak i počeštěná podoba. Můžeme sem zařadit slova jako jsou např. *marketing i marketink, briefing i brífink, manager a manažer, business a byznys*. Aktuální je v současné době problém dvojího způsobu psaní, a to nejen u nových přejatých jednotek, ale i u slov, která se objevují v českém jazyce již delší dobu. Pohyb v jazyce, který je ve slovní zásobě plynulý a stálý, umožňuje nejen existenci dvojtvarů, ale i trojtvarů, např. *cocktail – koktajl – kotejl*. U některých slov se počeštěná podoba prosazuje pomaleji (*toast a toust, jazz a džez, handicap a hendikep*). Zřejmá tendence k počeštění vyplývá z potřeby slova.

Mezi jednotky zdomácnělé patří slova, která se natolik přizpůsobila českému prostředí, že nevypadají jako slova cizí. Jejich pojmenovaná skutečnost se stala zcela běžnou. Tyto jednotky se plně zařadily do domácích slovní zásoby. Jedná se o slova, která provázejí češtinu od nejstarších dob, slova přejatá před mnoha staletími. Do této skupiny můžeme zařadit slova jako jsou např. *kostel, škola, tabule, křída*. Dále pak *sobota* (z hebrejštiny), *říže* (z latiny), *komedie* (z řečtiny), *říše, rytíř* (z němčiny), *vzduch* (z ruštiny), *mluvnice* (z polštiny) apod. Tato slova patří do centra české slovní zásoby.

Zvláštní skupinu přejatých slov tvoří tzv. kalky, tj. doslovné překlady, přesné napodobení cizího výrazu s použitím domácích prostředků. Jak Příruční mluvnice češtiny i Česká lexikologie rozlišuje kalky slovotvorné, frazeologické a sémantické. Zařazují se sem i slova hybridní. Slovotvorné kalky vznikají překladem slovotvorných částí cizích slov (např. *podepsat – sub-scribere*). Pokud jde o tzv. rozložení vazby slovesné synonymní s jednotlivými slovesy neboli překlad celého frazému, hovoří se o frazeologických kalcích (např. *ztratit místo- einen Platz finden*). Když domácí výraz dostane pod vlivem cizího výrazu přenesený význam, mluvíme o sémantických kalcích.

Lexikální jednotky, které v jednom slově spojují prvky domácího a cizího jazyka, se nazývají hybridní slova. Většinou se jedná o složeniny např. *elektroléčba, fotosoutěž*. Některé hybridní výrazy mohou mít slangový charakter, jako je slovo *slibotechna*. Vladimír Šmilauer v Nauce o českém jazyce zmiňuje ještě částečné překlady tzv. polokalky. Jedná se o složeniny, kdy srozumitelná část byla přeložena a nesrozumitelná část zůstala např. *sachar-in, cukér-ín*.

III. Zapojování cizích slov do českého lexika

Přenos slov cizího původu do českého jazyka probíhá v několika fázích. Nejdříve se cizí slovo objeví na okraji, periférii, systému české lexikální zásoby. Slovo se začne postupně objevovat u určitého okruhu lidí, většinou u určitého oboru. Nadále se pak výraz začne užívat širokou veřejností a přestane být známý pouze v užším kruhu mluvčích. A díky delšímu působení v jazyce a větší rozšířenosti výrazu, se tak slovo dostává do centra slovní zásoby. Míra začlenění do českého jazykového systému se projevuje z hlediska pravopisu, výslovnosti a morfologické stránky. Existují i jiné způsoby začleňování cizích jednotek. Přejatá slova mohou vytvářet homonymii (mnohoznačnost). Například, když si vezmeme slovo *golf*. V angličtině slovo *golf* označuje sportovní hru s míčkem, ve francouzštině označuje záliv. Dále přejatá slova mohou tvořit tzv. synonymické řady např. *dialog* – *rozhovor* – *rozmluva* (Čermák, 1985). Nyní se věnuji podrobněji zapojování cizích slov do českého jazyka z hlediska pravopisu.

3.1 Pravopis

O pravopisu přejatých slov je možné se dočíst hlavně v publikaci *Pravidla českého pravopisu*. Důležitým prvkem u pravopisu přejatých slov ať už jakéhokoliv jazyka je délka a míra používání daného slova v češtině. Z hlediska formy je možné cizí výpůjčky rozdělit do několika skupin. Do první skupiny můžeme zařadit slova, která si zachovávají původní pravopis. Slova, která se píšou pravopisem jazyka, ze kterého byla přejata. Do této skupiny patří výrazy užívané řídce, slova knižní, odborná či slova omezená na určitý okruh lidí např. *sex-appeal*, *rendez-vous*, *joule*. Můžeme sem zařadit i slova částečně zdomácnělá jako např. *revue*, *outsider*, *interview*, ale u těch se podstatně liší výslovnost od psané podoby. Mezi tato slova se řadí především výrazy z angličtiny a francouzštiny. Původním pravopisem se píší i citátové výrazy z jazyků užívajících latinky např. *status quo*, *curriculum vitae*, *fair play*. Jelikož v českém jazyce je hranice mezi slovy zdomácnělými a cizími plynulá, některé slova se mohou psát dvojím způsobem. Někdy dochází k rozkolísání pravopisu a tvoří se tzv. dubletní tvary slov např. *coach* – *kouč*, *essay* – *esej*, *runway* – *ranvej*. V dnešní době je možné se setkat i s třemi variantami slova, jak již bylo podrobněji zmíněno v kapitole lexikální jednotky částečně přizpůsobené. Další skupinu tvoří slova s počestěným pravopisem. V těchto případech většinou převažuje tendence psát

přejaté slovo česky např. džus, klub, špagety. Patří sem běžně užívaná slova a odborné termíny. Čermák v České lexikologii rozlišuje ještě plné počestění, v němž existuje pouze česká podoba výrazu např. džungle nebo přednostní počestění výrazu, kde česká podoba dala přednost před podobou cizí např. džus (z Aj juice), špagety (z Ij spaghetti).

3.2 Výslovnost

Při užívání přejatých slov musíme dbát nejen na to, abychom je užíli ve správném významu, ale také abychom tyto výrazy správně vyslovili. Přejatá slova z cizích jazyků nevyslovujeme v češtině vždy shodně s výslovností jakou mají v jazyce, z něhož byla přejata. Spisovná výslovnost výpůjček v češtině se od původní výslovnosti někdy odchyluje. Děje se tak z důvodu, že čeština nemá některé hlásky, které má původní jazyk. Na výslovnost cizích slov má vliv i částečně pravopis. V cizích slovech bývá někdy rozpor mezi výslovností a pravopisem. Málo kdy se výrazy vysloví zcela shodně. Děje se tak pouze u malého procenta přejatých slov. Poměr mezi výslovností a pravopisem přejatých slov je zčásti jiný než u domácích slov (Havránek, Jedlička, Česká mluvnice, 1981).

Nyní se zaměřuji na nejčastější chyby, které se dělají při výslovnosti přejatých slov. Mezi první můžeme zařadit nedodržování kvantity (délky) samohlásky v cizích slovech (kultúra, brožúra, Ásie). Další chybou je výslovnost hlásky *z* místo *s* (drezy, diskuze), zde je výslovnost *s* pro češtinu doložena. Problematika výslovnosti *s/z* v přejatých slovech je v dnešní době taková, že podle Pravidel českého pravopisu lze užit v pravopisné podobě obě varianty, a to jak hlásku *s*, tak *z* např. renesance - renezance, resort – rezort, kurs - kurz. V současné době přejatá slova obsahující hlásku *s* se většinou nevyslovují, pouze se píšou se *s*, ale vysloví se hláskou *z*, např. leasing (lízink). Další častá chyba je výslovnost hlásky *k* před samohláskou nebo před *l*, *r*. Ve spisovném jazyce se správně vysloví jako /k/ balkón. Výslovnost *g* je jen nářeční např. dekret, demokracie. Obojí výslovnost se vyskytuje zřídka např. plakát /gát i kát/. Zajímavě se chová i písmeno *x*, jemuž odpovídá ve výslovnosti buď /ks/ praxe nebo /gz/ exotika.

Z hlediska anglických přejatých výrazů se velmi málo slov vyslovuje právě tak jako se píšou např. *hit*, *fit*. Důležitým prvkem je zde zcela určitě znalost anglického jazyka. Pokud někdo nezná správná pravidla týkající se výslovnosti angličtiny, může dojít k problému s výslovností některých slov. Pak musí použít Slovník cizích slov nebo musí nahlédnout do nějakého anglického slovníku, kde si výslovnost slova může najít. U

velkého množství přejatých slov se můžeme setkat stejně, tak jako jsem se již zmínila u pravopisu, s více variantami výslovnosti jedno výrazu např. *manager* – /manažer ale i *menedžr*/. U slov psaných anglicky se můžeme rozhodnout, jak dané slovo vyslovíme. Můžeme se přiklonit buďto k původní anglické výslovnosti nebo vyslovit výraz česky. Odborné názvy a vlastní jména přejatá z angličtiny se vyslovují převážně anglicky. Podrobnější informace o výslovnosti a pravopisu anglicismů viz níže.

3.3 Morfologie

Míra začlenění cizích slov do českého jazykového systému se projevuje také z hlediska morfologického. Skloňování cizích substantiv se děje v zásadě jako u domácích slov, podle zakončení slova. Přejatá substantiva se slovotvorně upravují tak, aby je bylo možno skloňovat podle domácích mluvnických vzorů. Ve spisovném jazyce zůstávají některá substantiva neskloňná např. *brandy*, *kupé*. Existují i přejatá slova, která mohou být jak skloňná, tak neskloňná např. *bufet*, *revue*. Cizí adjektiva se přizpůsobují češtině nejčastěji přidáním přípony - ní, - ový např. *fatální*, *běžový*. Nejproduktivnějším způsobem tvoření u sloves je sufixace, tvoření pomocí přípony – *ovat* např. *mailovat*.

Přejatá slova z angličtiny se zcela snadno začleňují do českého slovotvorného procesu. Nejčastějším způsobem je odvozování např. *víkend*, *víkendový*. Nejlépe se přejímají anglické výrazy, které mají ve výslovnosti podobné zakončení jako slova česká. Výrazy s jiným zakončením bývají většinou neskloňná. Většina anglicismů zakončená na souhlásku patří k mužskému rodu např. *gentleman*, *drink*, *squash*, *rocker*. Podle vzor *pán* se skloňují slova např. *dealer*, *rapper*, podle vzoru *hrad* např. *mail*, *airbag*, podle vzoru *muž* např. *kouč*, *dýdžej* a podle vzoru *stroj* např. *finiš*. Anglická slova rodu ženského zakončená na -a, se skloňují podle vzoru *žena* např. *hitparáda*, *barmanka*. Podle vzoru *růže* se skloňují přejatá slova např. *fotografie*, *komedie*. Rod střední není tak čteně zastoupen výrazy přejatými z angličtiny. Mezi neskloňná slova sem můžeme zařadit např. *ragby*, *derby*. Slovo *fitcentrum* se skloňuje podle vzoru *město*. Slova jako *surfování* či *mailování* se skloňují podle vzoru *stavení*. Existují i přejatá slova z angličtiny, která mohou být vícerodá. Jako ukázkou dvourodých anglicismů mohou být slova jako např. *image*, *story*, *country*.

IV. Postavení angličtiny v dnešním světě

Není pochyb o tom, že angličtina je považována již řadu let za nejmocnější jazyk v současném světě, jako kdysi tímto jazykem byla latina. Anglicky dnes mluví přibližně kolem 460 milionů lidí na celém světě. Angličtina patří mezi jazyky západogermánské. Úředním jazykem je převážně ve Velké Británii, Spojených státech, Austrálii, Kanadě, Jihoafrické republice a na Novém Zélandu.

Angličtina je jazykem analytickým, nevyužívá při časování a skloňování různých koncovek na rozdíl od češtiny. Angličtina při stavbě věty využívá pevného slovosledu, členů a předložek oproti češtině. Čeština je typickým reprezentantem flexivních jazyků a patří mezi slovanské jazyky. Stejně jako český jazyk i anglický jazyk též prošel dlouhým vývojem. Do 11. století byla angličtina především jazykem chudiny. Postupem času se postavení angličtiny začalo měnit. Přibližná podoba dnešní angličtiny vznikla koncem 17. století. Výrazněji se vliv angličtiny začal projevovat po 1. světové válce. K oslabení došlo po roce 1948, ale už v 60. letech začal zase její vliv sílit. K největšímu zlomu ve vývoji postavení angličtiny došlo po 2. světové válce, a to vznikem Spojených států amerických.

Angličtina se stala mezinárodním dorozumívacím jazykem všech sportovců, umělců, politiků, vědců apod. Dominantní roli má dnes angličtina např. v oblasti výpočetní techniky a elektroniky. V dnešním světě je nezbytnou součástí každého vzdělaného člověka. Pracovní znalost angličtiny je dnes vyžadována v mnoha zaměstnání. U většiny přijímacích pohovorů do celé řady zaměstnání se ptají na znalosti tohoto jazyka. Dále je angličtina oficiálním jazykem mezinárodního obchodu, letecké a námořní komunikace, mezinárodní atletické organizace nebo olympijského výboru.

Společenské a ekonomické změny, rozmach vědy a techniky přinášejí do českého lexika již několik let čím dál více nových cizích výrazů. Od začátku 90. let, začíná být čeština ovlivňována především právě angličtinou. Nárůst výrazů z angličtiny se projevuje převážně v rovině lexikální. Ivana Bozděchová ve svých člancích uvádí, že v poslední době dochází častěji k přejímání slov z angličtiny, hlavně pak z angličtiny americké. Dalo by se říci, že současný vliv angličtiny na češtinu je přímo masivní. Prostřednictvím angličtiny do češtiny pronikají prvky pod vlivem překladů hlavně angloamerické beletrie, filmových scénářů a nejvíce publicistiky.

V. Motivace přejímání anglických výrazů do češtiny

Jak již bylo řečeno v předcházející kapitole, angličtina patří na první místo mezi světovými jazyky. V dnešní době je to jazyk počítačů, managementu, politiky, internetu apod. Vliv angličtiny je v dnešní době nevyhnutelný. Mezi největší šířitele anglických výrazů do společnosti se stala především masmédiá. Přejímání anglických výrazů a vůbec i ostatních cizích slov do češtiny je velmi spletité a v dnešní době velice časté. Užívání výpůjček z cizích jazyků je dáno věcnými příčinami a důležitou roli zde hrají i podmínky psychologické, společenské a jazykové. Při přejímání slov se uplatňují i některé zvláštní okolnosti.

V současné době největší vliv na české lexikum mají právě přejímky z angličtiny. Po listopadových událostech 1989, změnou politického, kulturního, hospodářského systému se do češtiny dostává velký nárůst anglicismů. K mnoha polistopadovým změnám v české slovní zásobě dochází ve snaze odstranit klišé připomínající předchozí režim. Důvodů pro přejímání anglických výrazů do češtiny lze najít hned několik. Prvním motivem je snaha být módní, snaha zaujmout. Mluvčí chce oslnit vyjadřováním pomocí cizího výrazu. Někdy je cizí výraz na správném místě a hodí se k oživení textu. Ale mnozí lidé si myslí, když budou chrlit jeden anglicismus za druhým, že budou vypadat vzdělaněji a moderně. Opak je však pravdou. Někdy totiž nadbytečné užívání může škodit. Nemusíme chodit daleko, například situace v dnešní politice. Někteří čeští ministři chtějí oslnit a ukázat svojí bravurní angličtinu, tak užívají často anglického výrazu, i přestože existuje český ekvivalent. Někdy nadbytečné užívání anglicismů může škodit. Přehnaný výskyt cizích slov, ať už v psaném textu nebo v běžné mluvě může snížit srozumitelnost vyjadřování. Autoři různých článků se shodují na tom, že anglicismů v dnešní době je příliš mnoho. Pobuřují se nad tím, že jsme Češi, žijeme v České republice, tak proč neužívat českého výrazu, když existuje. Pokud čeština nemá české slovo pro daný výraz, tak proč anglicismus nepoužít? Při užití cizího výrazu může však nastat problém s výslovností. Kdo neumí anglicky nebo si není jistý, jak správně výraz vyslovit, může si také správnost tvaru a vhodnost užití výrazu ověřit nahlédnutím do nějakého ze slovníků např. do slovníku neologismů či Akademického slovníku cizích slov.

Dalším důvodem přejímání anglických výrazů je mezinárodní srozumitelnost. Při komunikaci odborníků a vědeckých pracovníků v různých oborech, na konferencích, zahraničních zasedáních apod. můžeme zaslechnout mezinárodní odborné názvosloví,

kteře ulehčuje jejich vzájemné porozumění. Přispívá k jednoznačnosti a jednoduchosti vyjádření. Veškerá cizojazyčná literatura a různé další materiály určeny pro společnou komunikaci jsou psány právě anglicky. A tudíž angličtina je hlavním dorozumívacím jazykem v těchto oblastech. V současné době znalost angličtiny je doslova nezbytná. V některých zaměstnáních je angličtina profesionální nutností. Dnešní styky s různými zahraničními firmami umožňují vzájemnou spolupráci a veškerá jednání či domlouvání kontaktů probíhá v tomto jazyce.

Užívání většího počtu anglicismů může ovlivnit i dlouhý pobyt v zahraničí. Jedinec strávil nebo žije nějaký čas v anglicky mluvící zemi, nebyl tak nějakou dobu v kontaktu s českým prostředím, a tudíž se v jeho komunikaci objevuje více anglických výrazů, i přestože pro ně český výraz zná. Ať už jsou to profesionální hráči různých sportů nebo lidé, kteří odjeli do ciziny za studiem cizího jazyka či jiný důvod. Zkrátka pobyt v zahraničním prostředí se v jejich vyjadřování zcela určitě projeví.

Anglické výrazy pronikly do češtiny jednak osobním stykem, jednak i vlivy literárními. Určitou úlohu tedy hrají i překlady z angličtiny do češtiny. Anglicismy se dostávají i touto cestou do české slovní zásoby. Nejvýraznější jsou překlady v publicistice a ve filmech.

Mezi další funkce anglicismů v médiích patří jazyková ekonomie. Někdy může působit příznivě stručnost a krátkost výrazu v komunikaci. Jde-li o stručné pojmenování proti víceslovným výrazům českým. Proto se kolikrát užije raději výrazu anglického než-li českého. Děje se tak v případech jako jsou slova např. *talk show*, *know-how* apod. Slovo *talk show* označuje veřejně vedenou debatu pozvaných účastníků nebo odborníků, zpravidla s moderátorem. Slovo *know-how* znamená souhrn znalostí, dovedností a nejvýhodnějších postupů v daném oboru, získaný dlouhodobými zkušenostmi. Z ukázek je jasné, že mluvčí dá v tomto případě přednost anglicismu před zdlouhavou českou definicí slova. Častá je také různorodost vyjádření. Aby se mluvčí někdy vyhnuli opakování slova, použijí v tomto případě také výraz z angličtiny. Anglicismy plní v textu funkci výrazovou, stylovou či mají navodit atmosféru.

Mechanické přejímání výrazů z angličtiny může někdy také působit komicky, nesmyslně a nesrozumitelně. S napodobeninami cizích výrazů se setkáváme nejčastěji v propagačních materiálech, reklamních sloganech či inzerátech. V publikaci *Co v slovnících nenajdete* uvádí autor spojení např. *Hobby Pet* (Prodej zvířat a potřeb pro ně) nebo *City Info Praha* (Pražský informační zpravodaj) apod.

VI. Formální adaptace anglicismů

Problematika anglicismů v češtině se stává poslední dobou velmi aktuální. Slova z angličtiny patří dnes k nejméně frekventovanějším přejatým slovům. Anglicismy i ostatní cizí slova jsou předmětem zájmu nejen lingvistů, ale i široké veřejnosti. Objevuje se celá řada názorů na přejímání anglických výrazů. Hovoří se o jejich vhodnosti či přijatelnosti. Formální adaptace výrazů přicházejících do české slovní zásoby z angličtiny je čím dál častěji diskutované téma. Nejvíce se hovoří o tom, v jaké podobě, s jakým významem a v jakých textech či komunikačních situacích daný výraz správně použít. Dále se nabízí otázka, zda přejaté anglické výrazy počest'ovat nebo jejich původní podobu zachovat.

Důležité je vymezení termínu anglicismus, co vlastně v sobě toto slovo všechno zahrnuje. Podle Akademického slovníku cizích slov 1998 se anglicismem rozumí *jazykový prvek přejatý z angličtiny do jiného jazyka nebo podle angličtiny v něm vytvořený*. Někdy se za anglicismy považují pouze anglická slova a především ta, která si v novém jazyce ponechávají svou původní podobu např. hardware. Dále mezi ně můžeme řadit i tzv. staré anglicismy, slova, která jsou již několik let v českém jazyce adaptována a nejeví dnes známku cizosti např. fotbal. Proces počest'ování je dynamický a často problematický. Na průběhu i výsledku procesu se podílí několik vlivů např. stáří přejetí, funkčnost v jazyce, frekvence apod. Hlavním problémem při přejímání anglicismů je pro češtinu nezvyklý rozdíl mezi zvukovou a grafickou podobou.

Poměr mezi mluvenou a psanou podobou angličtiny je jiný než je tomu v češtině. Některé podoby se kryjí, děje se tak však jen u malého počtu anglicismů např. hit, set, film. Jazykové odlišnosti mezi češtinou a angličtinou jsou značné, především odlišnost v seskupení hlásek uvnitř slova. V češtině proto musí docházet často k náhradě anglických hlásek blízkými českými hláskami. Drobné artikulační rozdíly se zanedbávají. Některá slova přináší do češtiny nezvyklou kombinaci hlásek např. barbecue, teenager. (Bozděchová, 1997). Pro češtinu jsou nezvyklé tyto anglické hlásky th, wh, æ a dvojhlásky ei, ou, iə. Hláska th se vyslovuje t (Thomas), hláska wh dává v (whisky) a hláska æ dává e (jazz). Zdvojené souhlásky se zjednodušují (softbal). Výslovnost dvojhlásek jsou takové ei /ej/ lady, ou /o/ goal, iə /ír/ Shakespeare (Šmiluaer, 1972).

Grafická adaptace anglických výrazů probíhá v češtině již řadu let. Už z 30.let pochází např. podoby ofsajd, hokej, trénink, gól. Jde především o slova ze sportovní terminologie. V češtině se setkáváme se složeninami, jejichž druhou částí je přípona –ball,

tu u nás můžeme najít ve třech tvarech např. basketbal, mečbol, goalball (více kapitola o anglicismech ve sportu). Většina anglicismů v češtině se po určité době fungování zpravidla adaptuje. Ivana Bozděchová v článku Pojetí anglicismů a proces jejich počešťování zmiňuje 3 základní způsoby formální adaptace anglických výrazů. Uvádí převzetí z hlediska pravopisu, překladu a náhrady jiným slovem. Existují pravopisné formy s anglickou výslovností (laser), pravopisné formy s českou výslovností (radar), pravopisné formy podle chybné výslovnosti (volejbal) a přepis původní výslovnosti (displej). Dvojici slov computer-počítač uvádí jako ukázkou překladu. Jako příklad, kde dochází k náhradě jiným slovem lze uvést např. basketbal – košíková.

Přepis podle výslovnosti se dnes považuje za nejprogresivnější. Čím dál častější je v poslední době výskyt grafických dublet přejatého slova. V textu se mohou užívat buď obě varianty slova nebo se jedna z nich ustálí a stane se tak častější. Častěji převažuje varianta s počeštělým pravopisem např. bajt-byte. Proces grafické adaptace způsobuje i to, že se můžeme setkat se třemi variantními podobami daného výrazu např. cocktail, koktejl, koktajl, většinou však s různou frekvencí a distribucí. Problém dvojího způsobu psaní se projevuje nejen u nových přejatých výrazů z angličtiny, ale i u starších anglicismů (toast-toust), jak již bylo zmíněno. Výběr z několika variant je subjektivní záležitostí. Za zmínku stojí i přípona -ing/-ink. Počeštěná podoba se ustálila u slov existujících v našem jazyce již dlouhou dobu např. trénink, strečink. Obě pravopisné podoby můžeme najít u slov např. jachting/jachtink, doping/dopink. V češtině se setkáme i s neadaptovanými výrazy např. leasing, happening. Prosazování počeštěné podoby s fonémem k je ovlivňováno stářím a vžitostí slova, okruhem užívání apod. U některých slov ke vzniku počeštěné podoby nedochází vůbec. Opět nelze stanovit přesné důvody. Hlavně původní anglické složeniny a slova citátového charakteru si zachovávají původní grafickou podobu např. made in, fair play. S původními podobami se setkáváme především v odborných textech. Na druhou stranu u slov s kratším působením v jazyce se proces adaptace může časem změnit např. leasing, skinhead (Rejzek, NŘ 1993).

S grafickou adaptací úzce souvisí i adaptace morfologická. Nejvíce proces počešťování ovlivňuje rozdíl mezi anglickou konverzí a českou flexí. Vzhledem k výrazné odlišnosti obou jazykových systémů, je ovlivnění češtiny anglickou morfologií zcela minimální. Anglický morfologický systém se od českého liší absencí pádových koncovek a omezeným počtem afixů, kdy se např. číslo rozlišuje jen koncovkou -s. Morfologická adaptace se týká především přejímání substantiv a adjektiv. Přídavná jména si uchovávají většinou svojí původní morfologii. Adjektiva fungují jako slova nesklonná ve funkci

atenponového přívlastku (top modelka). Nesklonná zůstávají slova s odlišným zakončením. Tato slova patří většinou k střednímu rodu např. buly. Naopak nejlépe se adaptují anglické výrazy, které se ve výslovnosti zakončením shodují s českými typy např. software (softver).

Slovotvorná adaptace anglicismů se v češtině také projevuje. Většinou jde o přejímání slovotvorně utvářených pojmenování z angličtiny nebo o tvoření slovotvornými postupy od anglického základu slova. Mezi nejčastější patří odvozování např. snowboarder/ snowboardista/ snowboardování (již částečně zmíněno v kapitole Morfologie). U podstatných jmen je častým slovotvorným postupem také skládání (supermarket) či zkratkové tvoření (VIP). Slovotvorná adaptace u přídavných jmen je dána přidáváním české adjektivní koncovky (trendový). Přejímání sloves je proces též slovotvorný. Anglická slovesa, tvořená příponou -ova-, se řadí k typu kupovat (lobovat, mailovat). Do češtiny se dostává i hybridní tvoření slov a patří mezi produktivní např. gamblerství.

Formální vývoj anglicismů v češtině nesměřuje zcela jednoznačně k počešťování, a to díky mezinárodní prestiži angličtiny. Typologická rozdílnost angličtiny a češtiny znesnadňuje adaptaci anglicismů v češtině a tudíž češtině nehrozí amerikanizace. Přejatá slova z angličtiny do našeho jazyka neustále přichází a čím dál více budou přibývat. Otázkou tedy zůstává, jaký způsob interpretace výrazu zvolit? Samozřejmě záleží na druhu textu či komunikace. Jaký tvar anglicismu, zda počeštěnou či původní podobu výrazu použít, je zcela čistě individuální hledisko mluvčího.

VII. Publicistický styl a publicistika

Publicistika je známa jako mezilidská komunikace informující o aktuálních společenských a politických událostech a komentující je. Pro tuto svéráznou veřejnou sféru a jí odpovídající oficiální komunikaci se vyvinul specifický objektivní styl, a to styl publicistický. Jako jeden z funkčních stylů současné češtiny představuje zobecněné a nadřazené označení pro všechny typy jazykových projevů, které vedle své funkce informativní, sdělné, komunikační plní ještě funkci persvazivní, ovlivňovací, přesvědčovací a získávací. Využívá i řadu grafických prostředků. Styl je vzhledem k žánrovému rozpětí nesmírně bohatý. Základ publicistiky je především ve zpravodajských žánrech. Stylové rozpětí publicistiky obsáhlo informující novinové zprávy s prostou funkcí sdělnou. Zahrnuje dále slohové útvary informačně analytické s funkcí komunikační a současně získávací a ovlivňování, objektivní výkladové pasáže komentující se střídají s objektivizovanými úvahami. Do publicistiky patří projevy publicistiky psané i mluvené. Styl textů psané publicistiky lze pak už označit jako styl novinářský či žurnalistický, neboli styl textů periodického tisku. Mluvenou publicistiku pak reprezentují publicistické pořady vysílané rozhlasem a televizí. Celkový charakter projevů publicistického stylu je podmíněn jejich širokým společenským posláním – úkolem rychle, výstižně a co nejúčinněji informovat adresáta nejrůznějšího sociálního zařazení, věku a vzdělání, zprostředkovávat myšlenky a maximální srozumitelností a sémantickou jednoznačností, bezprostředností a přesvědčivostí, získat čtenáře nebo posluchače pro přístup k problémům v duchu názorů. Publicistický styl je styl výrazně dynamický. Má společné rysy se stylem odborným. Výrazové publicistické prostředky odrážejí politicko-ekonomickou situaci a styl získává s novými společenskými podmínkami i novou vnější podobu. (Chloupek J. a kol., Praha 1991).

Základem textů publicistického funkčního stylu je neutrální spisovný jazyk. Skupina jazykových prostředků užívaných v publicistické sféře se jeví jako relativně stálá. Jde o ustálené a opakující se konstrukce a obraty. To svědčí o procesu automatizace při vyjadřování. Vývoj stylu však také ukazuje neustálé změny. Současná publicistika využívá výrazových prostředků jako jsou obrazná pojmenování, módní výrazy, výrazy odrážející dobu vzniku, frazémy a výrazy zobecňující sdělení. V současné době se v publicistickém stylu objevuje čím dál více přejatých slov z cizích jazyků. Převážně se jedná o přejatá slova z angličtiny.

1. Výběr deníků

V praktické části se budu zabývat excerpací novinových deníků, různých magazínů a časopisů, a proto zde uvádím ukázkou 3 základních deníků, ze kterých jsem vycházela. Jedná se o Mladou Frontu Dnes, Lidové noviny a Hospodářské noviny. Tato periodika patří mezi nejznámější, nejprodávanější na našem území. U čtenářů se tyto deníky staly velice oblíbené. Vycházejí skoro každý den po celém území České republiky. Informují nás o událostech ze světa i u nás ze všech důležitých oblastí, jako jsou politika, ekonomika, kultura, móda, sport, hudba. Všechny deníky jsou již řadu let doplněny barevnými fotografiemi. Avšak se tyto deníky liší ve struktuře a uspořádání rubrik.

Mladá fronta Dnes patří k nejrozšířenějším novinám v České republice. Vychází u nás od 1. září 1990. Již několik let už mají však novou modernější tvář. Noviny se vyrábějí ve vlastních tiskárnách vydavatelství v Praze a Olomouci a vznikají na moderním počítačovém systému. K proměně došlo v grafice i obsahu. MF DNES vychází každý den, s výjimkou neděle. Pravidelně s nimi každý čtvrtek vyjde TV magazín. MF DNES jsou rozděleny na tzv. sešity od A do E. Během letního období k nim vychází navíc každý den příloha Léto. Sešit A obsahuje rubriku událostí z domova, názory ze světa a někdy je přidán nějaký rozhovor se známou osobností z oblasti politiky. Sešit B obsahuje rubriku kultura, ekonomika a občas portrét nějaké známé osobnosti. Sešit C se zabývá sportem jak ze zahraničí, tak u nás. Poslední strana tohoto sešitu obsahuje program televize a informace o počasí na daný den. Sešit D je zaměřen na zajímavosti ze Středních Čech a kulturu z Benešova, Berouna, Kladna, Příbram, Mladá Boleslav, Rakovník a ostatních středočeských měst. Sešit E vychází jen občas a má název zahrada, reality nebo auto. Víkendové rozložení sešitou je trochu jiné. Je zde navíc přidán sešit s názvem víkend Dnes, v kterém můžete najít obvykle nějakou reportáž, zajímavý rozhovor s oblíbeným hercem či herečkou, pozvánku na kulturní akce, které se konají o víkendu a samozřejmě celou řadu barevných fotografií.

Lidové noviny vycházejí také každý den. LN byly založeny roku 1983. Jsou rozděleny na 3 části. První část se zabývá politikou, názory ze světa a dění hlavního města Prahy. Druhá část má názvy byznys, věda a kultura. A třetí část podává informace o sportu u nás i v zahraničí. Přes léto jsou Lidové noviny doplněny o přílohu Letní relax.

Hospodářské noviny je moderní deník zaměřený převážně na ekonomiku, politiku a finance. Podává informace např. o podnicích a trzích, o děních v tuzemských firmách, profily podniků a podnikatelů, dále pak burzovní a finanční zpravodajství ze světa i

z České republiky. Tyto noviny vyšly poprvé na počátku 90. let. Vycházejí dvakrát týdně vždy s vloženými magazíny.

2. Anglicismy v současné české publicistice

Česká publicistika se podílí na šíření cizích slov do běžné slovní zásoby nejvyšší měrou. Někdy dochází k nejednotnosti normy přejímání. Při překladu nebo zprostředkování informací chybí často dostatečná jazyková kontrola i odbornost. Důležitou roli hraje také potřeba informovat veřejnost co nejrychleji a nejprůhledněji. A tudíž se dostávají někdy do češtiny nevhodné výrazy.

V české publicistice se objevuje celá řada výrazových prostředků a to hovorové, knižní, emocionální, nociónální a vedle české slovní zásoby se zde objevují ve velké míře i slova přejatá. Výběr jazykových prostředků publicistického stylu je podřízen funkcemi informativní a persvazivní. Střetávají se zde jazykové prostředky typické pro texty formální s prvky neformálními, které text oživují a pro čtenáře jsou atraktivní. Pro současnou publicistiku je užívání přejatých slov z cizích jazyků zvláště charakteristické. V dnešní době přichází na stránky novin čím dál více přejatých slov, internacionalismů a především se tam objevují slova, která mají svůj původ v angličtině. Lidé se většinou seznamují s cizími výrazy převážně prostřednictvím publicistiky.

Cizí slova pronikají do české psané publicistiky z různých oblastí. Každá oblast má vždy své funkční, módní, oblíbené, ale i nefunkční výrazy. Anglicismy se na stránkách publicistiky vyskytují hlavně v těchto oblastech: z ekonomiky k nám přišla slova (např. marketing, manažer, management, holding, dealer), z počítačové techniky (computer, chat, server, wap, e-mail), ze sportu (jogging, gólman, hattrick, kouč, ofsajd) z hudby (dýdžej, pop music, singl, rocker, soundtrack), z reklamy (teleshopping, billboard poster), z módy (design, modeling, image, lifting, bodyguard) a z filmu (thriller, happy end, sci-fi, dabing, love story), z oblasti běžného dorozumívání (workholik, oukej, homeless, second hand) nebo z oblasti stravování (hamburger, cornflakes, džus, steak).

S užíváním cizích slov současně dochází k formální adaptaci, pravopisné či morfologické. Některé výrazy si původní formu a pravopis zachovávají, u některých slov však často dochází k počešťování jejich podoby. Anglicismy se v textech objevují i tehdy, když existují české protějšky, které odpovídají jak významově, tak i funkčně. Autoři článků chtějí být originální a neotřelí, chtějí nějak text ozvláštňit. Chtějí upozornit na obsah sdělení i užitím cizího výrazu a ne jenom výrazu českého. Některá slova se uchytí a jsou správně užitá, některá se však užívají nevhodně. Někdy užívání cizích výrazů může snížit srozumitelnost textu, zvláště v popularizační oblasti. V odborném vyjadřování plní

funkci jednoznačnosti a jednoduchosti. Kompozita a anglické zkratky slouží v publicistickém stylu ke kondenzaci textu. Někdy však může přemíra anglicismů vyvolat dojem těžkopádnosti textu. V novinových denících, ze kterých jsem čerpala, se vyskytují nejvíce anglické výrazy s původním pravopisem. Některé anglicismy jsou užívány velmi často a pro čtenáře jsou dobře srozumitelné. Autoři dávají většinou přednost spíše anglickému výrazu před českým. Z hlediska slovních druhů se v psané publicistice vyskytují nejvíce substantiva. Podrobnější informace o jednotlivých anglicismech uvádím, v jednotlivých kapitolách v různých rubrikách v praktické části, v kterých uvádím vždy ukázky několika anglicismů ve větách. Celkový počet nalezených anglicismů na stránkách časopisů i novin je poměrně vysoký, proto jsou jako ukázky vybrána jen některá z nich.

2.1 Anglicismy v oblasti hudby

Hudba se vyvíjela ve všech kulturách. Nejprve za jazyk hudby byla považována italština. Názvy jako forte, duet, piano, trio jsou známé všem. Ve 20. století však začal sílit vliv angličtiny a do českého prostředí se tak dostávají hudební termíny z americké či britské angličtiny. Docházelo často k napodobování amerických zpěváků a zpěvaček. V současné době, se čím dál častěji v českém prostředí objevují nové hudební skupiny, které zpívají jen v angličtině a i název mají anglický. Během 20. století vzniklo mnoho různých hudebních stylů. Mezi nejznámější a nejoblíbenější patří rock, pop, hip hop, punk či r&b. V oblasti hudby lze najít celou řadu anglicismů počínaje od názvů skupin, druhů muziky, názvy protagonistů až po jiné věci spojené s hudbou. Vyskytují se zde i zkratky, které stojí za zmínění. (Více informací o zkratkách se věnuji v kapitole Anglické zkratky).

Pravopis u hudebních výrazů z angličtiny zůstává většinou původní. U starších, již dávno zažitých výrazů, se můžeme setkat s oběma tvary jako například u slova džez/jazz. Výslovnost zůstává též zachována. V hudební oblasti převládají především substantiva.

V následující ukázkách vět jsou různé druhy hudebních žánrů.

*Country Fest Rozmarín, který se v Terchové na Slovensku uskuteční po dvouleté pauze, přivítá špičky české a slovenské **country**.* (MF DNES, 4. 7. 2006)

Country je americký hudební styl, jehož počátky sahají do konce 18. století. Byl výrazně ovlivněn hudbou španělských, francouzských a irských přistěhovalců.

*Jenomže – objevili se Beatles a **big beat** se začal ubírat jiným směrem.*

(MF DNES, 16. 3. 2006)

Od 70. let je pojem *big beat* nebo *big bít* používán pro označení rocku či undergroundu.

*Fascinující manželské duo Amadou and Mariam z Mali, kombinující tradiční africkou hudbu s **reggae** a **rockem**.* (Hospodářské noviny, 29. 4.-1. 5. 2006)

*Theessink coby sólista interpretující tradiční **folk-blues** zanechal velmi dobrý dojem na předloňském šumperském festivalu BluesAlive. (Hospodářské noviny, 29. 4.- 1. 5. 2006)*

*Patti Smith zavřela kolébku amerického **punku**. (MF DNES, 16. 10. 2006)*

Punk nebyl chápán především v Anglii pouze jako hudební záležitost, ale i jako věc životního stylu. Punkeři se programově stavěli proti společnosti a propagovali protikladný životní styl, kdy kritizovali především přetvářku a honbu za penězi. Tento životní styl během krátké doby vedl k určité pasivitě a s hnutím se často šířily drogy.

*Dům, ve kterém žil někdejší král **rock'n'rollu** Elvis Presley, a který je ročně putovním místem pro statisíce jeho obdivovatelů, bude vyhlášen národním historickým památkem Spojených států. (MF DNES, 28. 3. 2006)*

*V jihoafrické republice je to spíš naopak. Tam letí styly jako **drum'n'bass, hip hop, r & b a rocku** je jen málo. (MF DNES, 14. 3. 2006)*

*Drum'n'Bass je hudební styl elektronické hudby vzniklý na počátku 90. let 20. století. Pro tento styl jsou charakteristické převážně instrumentální skladby, založené na výrazné basové lince spolu s bicími – od toho se odvíjí i původ jména stylu – anglicky Drum'n'Bass = buben a basy (basová linka). Hudba, označovaná jako *hip-hop*, vzniká spojením rytmů mixovaných DJem a veršů, které do nich vkládá rapper. K již zmíněné hudbě, ať už reprodukováno, nebo zpěvu, patří grafický projev známý jako graffiti, akrobacie či tanec označovaný pojmem break dance.*

*V názvu domácí kapely G8 je skryta parodie na počet členů osmi nejvyspělejších států světa. Repertoár zahrnuje kombinaci **jazzu, rapu, rhythm & blues a funku**. (MF DNES, 13. 5. 2006)*

*Milovníci **funkové** muziky jistě nevynechají koncert amerických Fun Lovin' Criminals. (MF DNES, 4. 7. 2006)*

Základem rapu je ostře rytmizovaná recitace, která nahrazuje zpěv. *Funk* je směr v jazzové hudbě ovlivněný bluesem a gospelem. Je to druh kombinované rockové a džezové hudby vytvořené Afroameričany v 60. letech 20. století.

Hardrockové písničky si s kapelou během koncertu celou dobu pobrukovala a u pivka se tvářila více než spokojeně. (Blesk, 11.5.2006)

*Skupina Žáha se našla v průsečíku **rocku** a horkých černošských stylů včetně funku a soulu.* (MF DNES, 13. 5. 2006)

Soul je styl černošské hudby, která kombinuje prvky hudby světské a duchovní formou zvolání a odpovědí.

*Z Wohnoutů se stala česká **rocková number one** kapela.*

(Yellow, Co Yellow na to?, s. 127, říjen 2006)

*Rozhodně v něm nechci zpívat žádné odrhovačky, ale spíš **jazz**, **swingovou** muziku a balady.* (MF DNES, 29. 3. 2006)

Jazz je ve 20. století označení veškeré dobové, zábavné a taneční hudby vyznávající se synkopickým rytmem. A swing je rytmická intenzita jazzu.

*Když se na začátku devadesátých let **trip hop** zrodil, jeho základem byla jamajská odrůda **reggae**, jíž se říká **dub music**.* (MF DNES, 15. 4. 2006)

*Mattafix na desce mísí všemožné žánry od reggae a **dancehall** přes **soul** a r'n'b až po rock do ležérní formy balancující na pokraji zajímavosti a nudy.* (MF DNES, 8. 3. 2006)

Dancehall se zrodil na přelomu 70. a 80. let na Jamajce. Je typický svým rychlým tanečním rytmem (oproti reggae nahradil živého bubeníka elektronickým) poměrně jednoduchou hudbou a využíváním nejen klasického zpěvu, ale hlavně rapování.

*Jeho album „Doctor’s Advocate“ je objevené především v libozvučném mixu gangsta a **westcoat rapu** a hip-hopu.* (JOY, Nové tóny, s. 29, březen 2007)

*Vždyť Million Dollar Baby jako **low budgetový** biják stál 27 miliónů dolarů, a to se odehrával v jedné tělocvičně a v současnosti.*

(Baazar, Nejlepší světoví golfisti, s. 90, červenec 2007)

Aktéři stylu hudby mají nejčastější zakončení příponou - man, - ista, - er nebo - ař. U ženských jmen je to pak především přípona – ka (rockerka).

*Svého času byli numetaloví dárečci Linkin Park převelice populární zvláště mezi dospívajícími děvčaty, která pohrdala **boybandy** a při poslechu těchto MTV drsoňů si připadala jako **rockery**.* (Instinkt, Runway, s. 52, 8. 3. 2007)

*Škoda, že se štáb nepoučil od slovenských sousedů, kteří dokázali pojmout zajímavě i retro večery: na swingové kolo si přizvali Havelkovy Melody Makers, tématu Elvis Presley zase pomohl Elvisův **revival band**.* (Lidové noviny, Trochu zvláštní superstar, 29. 12. 2006)

*Právě nad tím přemýšlel před dvaceti lety Josef Vojtek, dnes **frontman** skupiny Kabát.* (MF DNES, 27. 6. 2006)

*Právě přenos, kdy z vily odešel exotický **rapper**, ale znovu vyvolal pochybnosti kolem hlasování celé reality show.* (Spy, 26, 2006)

*V úvodní písni Music rapuje Lauryn Hill ze slavných Fugees, ve skladbě Tell Me What We're Going To Do Now zase účinkuje **raper** Common.* (MF DNES, 12. 2. 2007)

Člověk zabývající se rapem se v angličtině nazývá rapper. V některých českých textech se objevuje podoba bez zdvojené souhlásky raper. Tato podoba však neodpovídá anglické výslovnosti, která je vázána právě na zdvojení souhlásky. Výslovnost podle českého pravopisu by zněla /reipə/, nikoli /ræpə/.

*Nejdříve zavolal Mikymu, spolužákovi ze střední školy, z něhož se stal **dýdžej** Corleone.* (MF DNES, 13. 5. 2006)

*Tak jsem tam zazpívala a zrovna tam byl můj budoucí producent **DJ Iceman**.* (MF DNES, 14. 3. 2006)

Slovo *diskžokej* se v dnešní době na stránkách publicistiky již neuvádí. Bylo nahrazeno slovem *dýdžej*, to prošlo již procesem počešťování. V dnešní době se spíše užívá zkratky DJ (disc jockey). Je možné se však setkat i s rozepsanou podobou zkratky, není to časté, ale někteří autoři tohoto výrazu užívají.

*Charismatický losangeleský **deejay** a producent v jedné osobě, který zde propagoval svou sólovou multižánrovou premiéru *The Audience's Listening*, nejvíce zaujal anketou, v níž za asistence digitální kamery položil vybraným jedincům jednoduché otázky.*

(MF DNES, 4. 3. 2007)

*Nevšední směs nabídla i scéna *Kaplička*, kde se postupně vystřídali **folkař** Samson, naléhavý písničkář Vlasta Třešňák a Semtex, výbušná směs parodií na všechno myslitelné i nemyslitelné.* (MF DNES, 9. 7. 2006)

*Jsem stále okouzlen jeho písněmi, ale **jazzman** nejsem ani omylem. Jarek Nohavice se pustil do libret.* (MF DNES, 14. 1. 2007)

*Jasně, Tina koncertovala s kapelou B3, spolupracovala s **hiphoper** a Chilli je vlastně už její druhé **CD**.* (Yellow, s. 106, březen 2007)

Další anglicismy z oblasti hudby, které se objevili na stránkách deníků jsou tyhle:

*Zatímco o Anděly se v žánru **world music** ucházejí zajímavé tituly, podle nominací třou jejich folk & country kolegové bídu s nouzí.* (MF DNES, 1. 3. 2007)

*Na trůnu **pop-music** sice stále pevně sedí Madonna, ale Kylie Minoque dokazuje, že královnou může být stejně dobře i ona!* (Yellow, s.28, březen 2007)

*Je k nevíře, že je populární **pop-star**, přitom je tak prostá a normální.*
(ONA DNES, 29/2006)

Vždycky jezdil do Ameriky a pak přijel a zjistil, že v Americe se dá za **walkmana** tolik jako za kuře v hospodě, a tak musíme jít s cenami walkmanů dolů. (Hospodářské noviny, 29. 4.- 1. 5. 2006)

Asi není žádným překvapením, že **MP3 přehrávače** i na tuzemském trhu již celkem jistě vítězí nad klasickými **discmany**. (TechNet, 20. 2. 2007)

Vzhledem k tomu, že kvalitní **sound** má na domácím trhu poměrně málo desek, je to zároveň počin progresivní. (MF DNES, 27. 2. 2007)

Na **soundtracku** je tahle píseň v další verzi oblečena do smyčcového hávu, který ji noblesně přesouvá z polohy rockové kapely do prostředí velkého orchestru. (MF DNES, 29. 3. 2006)

Zvukový záznam, nahrávka hudby z nějakého filmu je **soundtrack**.

Cédéčko vyjde v exkluzivním papírovém obalu s **bookletem**. (Šťastný Jim, Plní svůj slib: chystá desku, s. 49, 1. 3. 2007)

Pod anglickým výrazem **booklet** se skrývá brožura s informacemi o hudební nahrávce, interpretovi atd., která je přikládána ke kompaktnímu disku.

Ten se proslavil v **diskotékovém hitu** Horečka sobotní noci. Jako prodavač barev, který se každou sobotu mění v diskotékového krále, se stal **idolem** své generace. (MF DNES, 17. 3. 2006)

Svůj **comeback** demonstrovali loni na podzim skladbou *Patience*, s níž budou ve středu večer při rozdělávání prestižních cen usilovat o další sošku Brit Awards v kategorii nejlepší *singl*. (MF DNES, 13. 2. 2007)

Je to většinou pomalá instrumentální hudba vzniklá použitím **playbacků** běžných popových hitů. (MF DNES, 15. 4. 2006)

Tata Bojs se budou na nové desce bavit. Odpovídá tomu aktuální **singl** *Pěšáci*, který předznamenává novou dubnovou desku, jež dostala název *Skupinová terapie*. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Vědí, kdo naposledy vyhrál v **SuperStar** i co je **hip hop**. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Výraz SuperStar, někdy též psáno Superstar nebo superstar, je ukázkou hybridní složeniny, v níž druhá část slova je původem z angličtiny. (star = hvězda)

Hapkovu a Horáčkovu píseň S cizím chlapem v cizí pokoji, již zpíval původně Michael Kocáb o "cizí ženě v cizím pokoji", Lucie Bílá představila včera naživo stejně jako evergreen Summertime nebo skladbu Kolik vína, tolik slov ze své poslední studiové desky Jampadampa. (MF DNES, 5. 4. 2006)

Evergreen je píseň, která je stále oblíbená, stále se vrací.

Say you say me... Vybavujete si melodii legendárního hitu z filmu White Nights, který se objevil v kinech v roce 1985? (MF DNES, 3. 3. 2007)

Je jen málo hvězd, s nimiž nespolečně pracoval, a všem bude chybět. Nejen jako hitmaker, ale hlavně jako člověk a přítel. (Story, Vzpomínky zůstanou, s.9, 5. 2. 2007)

To je ten, v jehož videoklipech se roztomile svíjí ženy v bílém spodním prádle a on do toho zpívá: „Say you, say me.“ (Instinkt, K věci, s. 53, 8. 3. 2007)

Zpočátku jsme ve spolupráci s Bontonem uvažovali o standardní kampani, ale to by pak byl poster, na tom fotka holky a Restart v kinech, konec. (MF DNES, 9. 1. 2006)

Anglicismus poster je název pro plakát.

Do kusu New Bordur kapela velmi nápaditě zapojila disko a nebála se nabídnout svou verzi vánoční písně v podobě čisté melodie It's Up To You. (MF DNES, 15. 4. 2006)

Výraz disko je přejatý též z angličtiny. Má platnost podstatného jména, které už v češtině zdomácnělo, a to se odrazilo i v počeštěném psaní disko (oproti anglickému disco). Někdy má platnost nesklonného přídavného jména např. disko hudba. Existuje i celá řada složenin např. diskoklub, diskžokej, diskostyl apod.

Ukázky příkladů dokazují, že výrazy z angličtiny v oblasti hudby dnes převažují a na stránkách časopisů a novin je jich vysoký počet. Objevují se převážně v anglické grafické podobě a výslovnost je též ovlivněna cizím jazykem.

2.2 Anglicismy ve sportovní publicistice

Při zkoumání excerpovaného materiálu, se největší množství anglicismů vyskytovalo právě v oblasti sportu. Již samo slovo sport pochází právě z angličtiny. V současné době je možno si koupit spousty specializovaných magazínů o sportu např. Sport magazín, Hatrick, Golf Digest, Muscle&Fitness apod. V Mladé frontě Dnes je věnován sportu celý jeden sešit, podává informace o nejdůležitějších událostech v oblasti sportu. Mezi nejsledovanější a nejoblíbenější sporty, o kterých se u nás píše patří fotbal, lední hokej, tenis, automobilový sport a někdy basketbal. Tyto sporty vznikly v anglicky mluvících zemích, a tak jejich názvosloví je anglického původu. Některé výrazy z těchto sportů existují v českém lexiku již delší dobu, a tudíž nejeví známky cizosti. Anglická sportovní terminologie se začala dostávat do českého prostředí už po první světové válce. Zpočátku se do češtiny přejímala původní sportovní terminologie, ale později začaly vznikat česká synonyma k jednotlivým anglickým názvům např. offside – ofsajd – postavení mimo hru. U přejímání názvů míčových her byl upraven pravopis tak, že anglické –ball bylo graficky adaptováno jako –bal (fotbal, softbal, basketbal). Ve slově baseball zůstala však zdvojená hláska zachována. Důvodem může být ne tak velká frekvence užívání. U některých výrazů se užívá ve stejné frekvenci jak český, tak i anglický název např. volejbal/odbižená. Počeštěných názvů se častěji vyskytuje v běžné komunikaci.

2.2.1 Výrazy s původním pravopisem

Slova s anglickým pravopisem mohou působit v českém textu cizorodě a jsou pro čtenáře neznalého angličtiny foneticky neprůhledná. Proto někdy dochází k počešťování slov. Některé výrazy však svou anglickou grafickou podobu i výslovnost zachovávají, především mezi ně patří složeniny citátového charakteru a sousloví.

Fotbal ve čtyřkilometrové výšce je hazardem se zdravím hráčů, kteří nejsou na řídký vzduch zvyklí. "Tak vysoko položené hřiště nenabízí rovné podmínky a poškozují principy fair play," tvrdí brazilský klub. (MF DNES, 17. 2. 2007)

*Byl s týmem postoupil do **play-off** až v posledním kole, nakonec spartánský **góelman** Petr Bříza došel až k titulu. (3. 3. 2007, MF DNES)*

Výraz *play-off* označuje sérii vylučovacích zápasů o konečného vítěze.

Anglicismus *fair play* označuje čestnou hru podle pravidel.

*Navíc do Německa, kde se velký turnaj koná, necestuje v pozici **outsidera**.*

(MF DNES, 17. 2. 2006)

Anglicismus *outsider* označuje ve sportu závodníka nebo družstvo, o kterém se předpokládá, že nezvítězí.

*Říčany chtějí mistrovský **hattrick**, ale Tatra je proti. (MF DNES, 1. 7. 2006)*

Jestliže hráč vstřelí během zápasu tři branky, hovoří se o *hattricku*.

*Jedním z hlavních důvodů je změna na stylu jízdy. Lyžaři si oblíbili vykrojené lyže a přesedlali na **carving**. (MF DNES, 16. 3. 2006)*

Carving je typ sjezdařské lyžařské techniky, při které se vyjíždí oblouky v extrémním náklonu po hranách lyží.

*Na sjezdovkách také přibilo **snowboardistů**. (MF DNES, 16. 3. 2006)*

*Neohleduplnému lyžaři v USA kromě odnětí **skipasu** hrozí i vězení.*

(MF DNES, 16. 3. 2006)

*Hlavní otázka zní: skončí nadvláda Říčan, které domácím **ragby** kralují od roku 2004?*

(MF DNES, 1. 7. 2006)

*Mezi zraněné patří i jeden z nejlepších **ragbistů** Kučera. (MF DNES, 1. 7. 2006)*

V oblasti sportu je též hojný výskyt výrazů končící na příponu – ing (boxing, rafting, in-line skating, freediving, jogging atd). Některé výrazy existují ve dvojí podobě dribling/driblink nebo doping/dopink. Slova jako například trénink již dávno zdomácněla, vyskytují se jen v podobě s příponou – ink.

*Zastihli jsem vás v plném tanečním **tréninku**. To je vaše nové **hobby**?*

(Style, s.122, listopad 2006)

*Při běžné hodině jógy spálíte 400 kalorií, zatímco při hodině **spinningu** jich odbouráte až 1000. (ONA DNES, 20/2006)*

Spinnig se stává velice oblíbeným sportem v současné době. Jde o skupinové cvičení, při kterém se šlape za doprovodu hudby na speciálním stacionárním kole (spinneru).

*Dá se říci, že chůze a hlavně v poslední době moderní **Nordic Walking** se hodí opravdu pro všechny. (ONA DNES, 31/2006)*

Nordic Walking je běžná chůze se speciálními hůlkami, které jsou podobné jako na běžky. Kolébkou tohoto nového sportovního odvětví je Finsko.

*Kromě plavání a **snowboardingu**, který mě živí, se potápím, dělám **surfing**, **windsurfing** i **wakeboarding**. (ONA DNES, 31/2006)*

*Určitě je výhodou, ale **jachting** se dá dělat i na řekách a na jezerech. (ONA DNES, 10/2007)*

*Neváhají about kolečkové brusle, houpají se na mostních obloucích na laně, zkoušejí **bungee jumping**... (MF DNES, 3. 3. 2007)*

Snowboarding, surfing, windsurfing, jachting i bungee jumping se řadí mezi tzv. outdoor sporty. Anglicismus outdoor sport označuje sport, který se provozuje venku na čerstvém vzduchu pod širým nebem. Snowboarding je zimní sport, při kterém se jezdí na snowboardu (deska z umělé hmoty ve tvaru široké krátké lyže) ve sněhu. Wakeboardnig je akrobatické ježdění na wakeboardu (krátká široká lyže s vázáním pro obě nohy, která je uzpůsobená k jízdě po vodní hladině) ve vlnách, které vytváří tažný motorový člun. Bungee jumping se řadí mezi adrenalinové sporty. Jde o seskok z velké výšky, většinou z mostu nebo jeřábu, na silném pružném laně.

*Nemusíte každé nedělní odpoledne trávit za krásného počasí na zakouřeném **bowlingu**, abyste ho potěšila. (JOY, s.61, březen 2007)*

Tzv. indoor sporty se provozují v uzavřených místnostech např. ve fitness centrech. Do indoor sportů lze zařadit bowling nebo různé druhy aerobiku. Bowling je sport, ve kterém se hráč snaží srazit kouli co možná nejvyšší počet kuželek. Aerobic/aerobik je cvičení při

hudbě. U nás mezi nejznámější patří *step aerobic*, *dance aerobic*, *kick-box aerobic*, *aquaaerobik*, dále pak *kangaroo aerobik*, *thai-box-robics*, *funky aerobik* apod. Novinkou je teď *jumping aerobik*.

Fitnessy aerobic a step ovládly Češky. Ve dvou kategoriích ze tří kralovaly v základní části mistrovství světa ve sportovním aerobiku a fitness družstev české fitnessy.

(MF DNES, 13. 10. 2006)

*Pro začátečníky jsou vhodné lekce **basic** nebo **low impact**, kde se neskáče a choreografie je jednoduchá. Pro pokročilé jsou hodiny **advanced** nebo **master**, kde je choreografie složitější, cvičí se ve vyšším tempu, pokud se doplní o stupínky, říká se mu **step aerobik**.*

(MF DNES, 16. 3. 2006)

*Pravidelně chodí posilovat a plavat do **fitnesscentra** BBC, my jsme ji ale zastihli při **joggingu** ve vršovickém parku. (Story, Iva ožívá, s. 49, 19. 6. 2006)*

*A se můžete těšit, neboť se během září představí ve **fitness centrech** po celé Evropě.*

(Juicy, Hýbejte se, s. 98, říjen 2006)

*Madonna vychází ze svého londýnského **fitcentra**... (Story, Královnu popu straší terorista, s. 15, 30. 10. 2006)*

*Andrea je instruktorkou **Fitballs**, **Pilates**, **Powerjógy** a rehabilitačního cvičení.*

(JOY, s. 100, březen 2007)

*Cvičení na velkém pružném míči, který je určený ke kondičnímu a rehabilitačnímu cvičení se skrývá pod názvem **Fit ball**. (anglicky ball = míč)*

*Při **squashi** jsou otočky a brždění pro nemocné klouby nevhodné, navíc používáním jen jedné paže zatěžuje svaly jednostranně, měl by se doplnit o kompenzační cvičení.*

(MF DNES, 16. 3. 2007)

***Squash** je hra na speciálním uzavřeném kurtu, při kterém dva nebo čtyři hráči střídavě odpalují raketami gumový míček proti stěně.*

*Učený bruslař z nebe nespádl, a proto počítejte s tím, že **in-line bruslení** vyžaduje určitý čas na zvládnutí techniky jízdy, brždění apod. (ONA DNES, 31/2006)*

In-line skating nebo-li *in-line bruslení* je ježdění na kolečkových bruslích, které mají kolečka uspořádány v jedné řadě.

*Pro rekreační cyklistiku jsou ideální horská nebo **crossová kola** a nenáročný terén.*
(ONA DNES, 31/2006)

*Když je obrana soupeře vysoko a útočník má dobrý **timing**, jde sám na brankáře.*
(Hatrick, Pražské jaro, s. 28, 03/2007)

Timingem je ve sportu označováno přesné načasování určitého úkonu nebo sportovní formy. *Timing* rozhoduje například o tom, zda hráč vystřelí teď nebo později.

*Žádný **jet-lag**, tedy nevolnost z překonávání velkého časového rozdílu, se nekonal.*
(Hatrick, Pražské jaro, s. 28, 03/2007)

*Ještě v prvním zápase po mistrovství světa proti Srbsku nastoupil Tomáš Ujfalči tradičně jako **stoper**.* (Hatrick, Případ ztraceného generála, s.30, 03/2007)

*Na premiér League si člověk nezvykne jen tak, je spousta hráčů, kteří se v ní do své **top formy** dostali až ve druhé sezoně.* (Hatrick, Bruckner je velký formát, s. 38, 03/2007)

*Poprvé měli soupeři odehrané jen dva **gamy**, podruhé se před kapkami museli schovat do šaten na konci prvního **setu**.* (Lidové noviny, 7. 7. 2006)

*„Když jsem ho poprvé viděl, málem jsem křičel radostí. Jeho **dribling** je zničující, připomíná mi mě.“* (Hatrick, s. 70, 03/2007)

Synonymem pro slovo *dribling* je driblování.

*Pittsburghu zajistily výhru ve druhém poločase **touchdowny** Willieho Parkera a Hinesa Warda, jenž byl vyhlášen nejužitečnějším hráčem finále.* (MF DNES, 6. 2. 2006)

Dalším velmi oblíbeným sportem v současné době je golf. Následující výrazy se užívají právě v tomto outdoor sportu. *Greenem* je označován upravovaný trávník, na kterém se golf hraje. Dalšími anglicismy spojené s golfem jsou např. *drive/drajv*, *rough*, *trolley*, *chipping*, *pitch*. Těmito termínům rozumí hlavně lidé, kteří se golfem zabývají.

*Zdá se vám, že bez dokonale udržovaného **greenu** se golf prostě hrát nedá?*

(Story, Megéře a svět luxusu, s. 40, 5. 2. 2007)

*A kdy jste si spolu zahráli golf? Včera. I když každý na jiném **flightu**.*

(Bazaar, Nejlepší světoví golfisti, s. 89, červenec 2006)

2.2.2 Počeštěné výrazy

Následující výrazy se vyskytují v psaných projevech v počeštěné podobě. Základem jejich psané podoby v češtině je původní anglická výslovnost, které se psaná podoba přizpůsobila. K některým uvedeným výrazům existují i české ekvivalenty, které se běžně užívají, např. bek – zadák.

*Z kopaček do společenských bot, z **dresu** do obleku...* (Hatrick, Top 10, s. 46, 03/2007)

*Klasickým příkladem kolapsu byl šokující **gól** od Ghany na světovém šampionátu.*

(Hatrick, Případ ztraceného generála, s. 30, 03/2007)

*Český **rekordman** skončil 15 centimetrů pod limitem 570 centimetrů, přesto měl stále naději na finále.* (MF DNES, 3. 3. 2007)

*„Zatím je to nejlepší **bek** za poslední roky,“ přitakává Petržela.*

(Hatrick, Případ ztraceného generála, s.30, 03/2007)

Při přejímání cizích slov do češtiny, jak již bylo zmíněno, se uplatňuje princip, kdy se hlásky původního jazyka nahrazují nejbližšími hláskami českými. *Bek*, anglicky *back*, je název pro obránce. V tomto anglicismu se objevuje ve výslovnosti anglická hláska *æ*, která v češtině neexistuje. Proto v českém výrazu zazní hláska, která se anglické hlásce přiblížila nejvíce a to je samohláska *e*. Dalšími příklady mohou být anglicismy *behend* a *forhend*.

*Poprvé jste zvolil **forhendovou** kličku, podruhé **behendovou**. Byl to záměr?*

(MF DNES, 17. 3. 2006)

V české sportovní terminologii patří názvy *forhend* a *bekhend* k základním pojmům tenisového či hokejového názvosloví. Opět se zde vyskytuje hláska æ, která je nahrazena českým vokálem e.

Když dostane Horváth otázku, co po něm kouč nejvíc chce, nestačí se ani nadechnout a jeho agent Ondrej Chovanec s úsměvem vypálí: „Aby byl zdrav.“

(Hatrick, Pražské jaro, s. 28, 03/2007)

Kouč, anglicky coach je pojmenování pro trenéra nebo vedoucího mužstva.

V oblasti sportu opět převažují substantiva. Od některých anglických výrazů se tvoří i slovesa a tudíž se můžeme setkat na stránkách deníků například s těmito: koučovat, finišovat, faulovat, skórovat, skrečovat atd.

Čech nemohl dělat nic jiného než faulovat. (Lidové noviny, 16. 11. 2006)

Simon byl poslán na trestnou lavici za surový a zákeřný faul na forvarda Jezdců Ryana Hollwega. (Lidové noviny, 9. 3. 2007)

Když hráč fauluje, znamená to, že se dopouští faulu, nedovoleného zákroku.

Nečekané skóre vzápětí vylepší v dobíhající přesilovce pět na čtyři ranou z dálky bek Vydarený 0 : 2. (MF DNES, 29. 3. 2006)

Ze tří adeptů mají Teplice nejlepší výchozí pozici ve finiši: relativně příjemný los se čtyřmi zápasy doma. (MF DNES, 14. 4. 2006)

Týmu Davitamon-Lotto a McEwenovu pomocníkovi na rozjždění spurtů Gertu Steegmansovi se povedlo napravit čtvrtěční chybu, kdy se špatně podíval na ukazatel a začal finišovat moc brzy. (Lidové noviny, 7. 7. 2006)

Ale potom ve svém prvním zápase proti Plzni hned sestřelil u lajny Davida Limberského. (Hatrick, Kabinu představuje Radek Dosoudil, s.16, 03/2007)

Aaron Barschak si na zpěvačku počkal před fitkem, kam chodí denně cvičit.

(Story, Královnu popu straší terorista, s.15, 30.10. 2006)

Slavia chodila do brejků a po druhé brance byl zápas ztracený. (MF DNES, 15. 5. 2006)

*Umí dát **bodyček**. Je to hlavně ale provokatér.* (MF DNES, 16. 3. 2006)

Výraz *bodyček* se užívá v hokeji, označuje dovolený způsob zastavení protihráče tělem.

*Na brankáře Vojtka vyzraje nejdřív **žonglér** Vlasák, pak zužitkují týmové kombinace Bednář s Prorokem.* (MF DNES, 13. 3. 2006)

*Fotbalový **mač** nebo třeba jedno tango na plese za druhým tento stroj rozhýbe.*

(MF DNES, 16. 3. 2007)

Mač, anglicky *match* je fotbalový zápas, utkání.

*Tomáš Rosický byl jen mezi diváky, protože trenér Arsenalu Arséne Wenger dodržel slovo a sestavil **tým** jen z mladíků, kteří postup do finále vybojovali.* (MF DNES, 25. 2. 2007)

*Toto pravidlo je však velmi všeobecné, každá z forem **aerobiku** má svoje specifika a úskalí.* (ONA DNES, 31/2006)

Následující dvě věty jsou ukázky sportovních výrazů přejatých z německého jazyka, tzv. germanismů. Ty se v sportovní terminologii užívají běžně.

*„Čekal jsem to horší, ale dopadlo to na mě později,“ říká na konto své aklimatizace letenský **špílmachr**.* (Hattrick, s.28, Pražské jaro, 03/2007)

*Přesto, že i **bundesliga** má v termínu reprezentačních akcí přestávku.* (Lidové noviny, 11. 4. 2006)

Ve fotbale je *Bundesliga* jméno nejvyšší německé nebo rakouské fotbalové soutěže.

2.2.3 Složeniny ve sportu

Ve sportovním terminologii se objevují i složeniny. Výskyt velkého množství anglických kompozit v české publicistice lze většinou zdůvodnit nesnadností nalézt či nově pojmenovat vhodný jednoslovný domácí ekvivalent. Ve sportu existují i kompozita, která svůj ekvivalent v češtině mají, a tak jejich užití lze vysvětlit pouze snahou o modernost vyjadřování př. gólman – brankář. Některé složeniny jsou přizpůsobeny pravopisně i

morfologicky (mečbol), někdy je přizpůsobena pravopisně pouze jedna část (gólman) a nebo existují složeniny, ke kterým se běžně připojují české deklinační koncovky (outsider).

*Český tenista nedokázal ve čtvrtfinále Wimbledonu proti Švédovi Jonasi Bjorkmanovi využít **mečbol** a prohrál 6 : 7, 6 : 4, 7 : 6, 6 : 7 a 4 : 6.* (Lidové noviny, 7. 7. 2006)

Mečbol je podání v tenise, při kterém má podávající strana šanci vyhrát.

***Tie-break** je už trošku loterie, „líčil Štěpánek nejdramatičtější chvíle.“*

(Lidové noviny, 7. 7. 2006)

Anglicismus *tie-break / teibreak* se užívá většinou v tenise a označuje to zkrácenou hru.

***Servisman** Fousek o vašem ránu říkal: Nemluvil, ale připadal mi ospalý.*

(MF DNES, 18. 2. 2006)

*Ve středu se rozhodlo, že velkolepější sbohem řekne francouzský **playmaker** Zidane.*

(MF DNES, 7. 7. 2006)

*Pravidelně chodí posilovat a plavat do **fitnesscentra** BBC, my jsme ji ale zastihli při joggingu ve vršovickém parku.* (Story, Iva ožívá, s. 49, 19. 6. 2006)

*Snad nejbližší k brance měl právě kladenský veterán, který při **power play** soupeře v posledních vteřinách minul prázdnou branku.* (Lidové noviny, 21. 2. 2007)

Power play znamená v angličtině přesilová hra.

*Krokoměry, GPS, hůlky pro „**nordic walking**“ a jiné vymoženosti, jež dnes nabízejí obchody s „**outdoor**“ vybavením, nechávají pana Fluma chladným.*

(Lidové noviny, 25. 8. 2006)

*Prezident „Bílého baletu“ Ramón Calderon by navíc rád umístil proslulý znak přímo na **kokpit** dvojnásobného mistra světa Fernanda Alonsa.* (Lidové noviny, 26. 10. 2006)

Kokpit, anglicky cockpit ve sportovním názvosloví znamená sedadlový prostor vozu nebo pilotní kabina.

*S Pittsburghem dvakrát triumfoval v boji o **Stanley Cup**.* (MF DNES, 31. 3. 2006)

*Rozhovor s českou tenisovou jedničkou o tom, proč nechce hrát **Davis Cup**.*

(MF DNES, 14. 4. 2006)

*Psala se sezona 2004/2005 a obránce Kubina během výluky v **NHL** hrál za Vítkovice.*

(MF DNES 3. 3. 2007)

Užívání označení různých vrcholových soutěží v jednotlivých sportech je též velmi časté. *Stanley Cup* nebo také *Stanleyův pohár*, o něj soupeří nejlepší profesionální kluby *NHL* v současné době. O *Davis Cup* / *Davisův pohár* soutěží tenisové národní týmy. Ve sportu se též velmi často setkáváme s různými zkratkami. Podrobněji viz kapitola Anglické zkratky.

2.3 Ekonomika a finance

Díky změně hospodářské situace v České republice se k nám dostává neustálý příliv nových termínů, především anglicismů, protože angličtina se stala již dávno jazykem ekonomiky a obchodu. Na stránkách Hospodářských novin je tématu ekonomika a finance věnován velký prostor. Většina těchto anglických termínů nelze nahradit českým výrazem, a tudíž výrazům z této oblasti rozumí většinou jen člověk z oboru. Celá řada termínů z ekonomické oblasti nepodléhá procesu počešťování. Zachovávají si svůj pravopis i výslovnost. U některých pojmů však není ještě zcela pravopisná podoba ustálena, a tak lze možné výrazy najít ve dvou tvarech např. lídr/leader (další příklady viz níže). Převažují zde hlavně substantiva. Nejčastějšími výrazy, které se vyskytují v psaných projevech v oblasti bankovníctví jsou anglicismy zakončené příponou – ing.

*Podle agentury Robert Half International nabízejí třeba prostředky podporující zdraví, bezplatné mobily, poukázky na pivo i příspěvky na **leasing** aut či na nájemné.* (Hospodářské noviny, 8. 3. 2007)

Slovo *leasing* znamená prodej na splátky.

*„Tím, že jsme měli v čele lidi jako profesora Tučka, byla původní vize banky ta, že to bude finančně průmyslový **holding**, jako byla prvorepubliková Živnobanka,“ říká Libor Procházka, náměstek a hlavní stratég IPB.* (MF DNES, 30. 3. 2006)

Holding je označovaná společnost, která svým kapitálem ovládá a kontroluje jiné podniky.

*Do poslední chvíle se **lobbuje** o Reach, novou evropskou reguli pro chemický průmysl.* (MF DNES, 23. 3. 2006)

*Podle něho mohou odvětví pomoci hlavně dohody v rámci Evropské unie, protože doma textilky nemají tak silné profesní svazy a **lobbing**, aby si prosadily státní podporu třeba přes snížení daní.* (Hospodářské noviny, 22. 1. 2007)

*Lobování neboli **lobbing** je ovlivňování veřejných činitelů při navrhování a přijímání zákonů a vyhlášek.*

***Rating** nám byl snížen těsně poté, co jsme koupili jednu společnost v Německu.* (Hospodářské noviny, 15. 12. 2006)

Hodnocení způsobilosti ekonomického subjektu se skrývá pod názvem *rating*.

Už jsme ukončili screening, poslali do Bruselu 66 delegací, a nyní máme jasnou představu, co je potřeba udělat - nové instituce, nová pravidla, stovky nových zákonů.

(Hospodářské noviny, 1. 12. 2006)

Synonymem pro anglické *screening* může být technické kontrolování nebo-li kontrola národních právních norem a jejich srovnávání s normami EU.

Švejk restaurant funguje podobně jako například Potrefená husa, Ambiente či McDonald's - na bázi franchisingu. (Lidové noviny, 22. 11. 2006)

Franchising je licenční podnikání.

Kapesné dětí se stále zvyšuje, každé desáté dítě má vlastní účet v bance a už desetiletí si jeho stav kontrolují přes e-banking. (Lidové noviny, 9. 3. 2007)

Zákazníci se mohou o své finance starat přímo z domova a to díky elektronickému bankovníctví tzv. *e-bankingu*. Z oblasti bankovníctví k nám byla přejata z angličtiny tato kompozita např. *internetbanking*, *phonebanking*, *telebanking* apod. Do češtiny jsou překládána: *internetbanking* jako internetové bankovníctví, *phonebanking* jako bankovní služby prováděné prostřednictvím telefonu.

Přestože telefonní bankovníctví není technicky tak propracovanou aplikací jako internetbanking, hodně lidí na tuto službu nedá dopustit.

(Hospodářské noviny, 13. 5. 2006)

V případě, že klient raději dává přednost telefonickému kontaktu, má u aktivního přímého bankovníctví na výběr již o tři banky méně. Phonebanking nenabízí Volksbank, BAWAG Bank a Waldviertler Sparkasse. (Hospodářské noviny, 13. 5. 2006)

Evropská unie se nemůže shodnout, jakým způsobem potrestat vietnamské a čínské výrobce kožených bot za jejich dumpingové ceny. (Hospodářské noviny, 7. 8. 2006)

Anglický termín *dumping* označuje vývoz zboží za ceny nižší než jsou na mezinárodním trhu. Adjektivum zde je tedy ve významu nízké ceny.

V češtině slova jako brífink a mítink již zdomácněla. V českých textech se někdy objevují i v původní anglické podobě briefing, meeting. *Brífink* je název pro stručnou informační schůzku a *meetingem* je veřejné shromáždění k určité příležitosti.

*A mám debaty s farmáři. To mi dává daleko víc než nějaký **brífink** v Bruselu nebo v Praze na ministerstvu.* (Lidové noviny, 10. 7. 2006)

*Až dosud dostával prezident každodenní **briefing** od šéfa CIA, nyní tuto úlohu převezme Negroponte.* (Hospodářské noviny, 18. 2. 2006)

*Odboráři Škody Auto budou příští týden pořádat na podporu svých mzdových požadavků informační **mítinky**, které způsobí omezení výroby v podniku.* (Lidové noviny, 13. 3. 2007)

*Ted' mám na starosti Evropu a Středomoří spolu s Afrikou, ale zítra mám velký **meeting** v Mnichově, kde se bude mluvit o strategii v Číně, Indii.* (Lidové noviny, 13. 12. 2006)

*Lesy dočasně povede dosavadní náměstek pro obchod, **marketing** a strategii František Koníček, kterého do firmy dosadil koncem ledna nynější ministr zemědělství.*

(MF DNES, 17. 2. 2006)

*„Turisté z Koreje jsou zjevně naše nová naděje,“ tvrdí **marketingový** ředitel největšího tuzemského hotelového řetězce Orea Hotels Milan Pavelka.* (MF DNES, 14. 3. 2006)

Bookmakery ani nenapadlo, že by to mohlo nastat. (MF DNES, 7. 7. 2006)

Bookmaker je osoba, která přijímá sázky a vyplácí výhry.

Na našem trhu mohou zákazníci platit cash, kreditní kartou či šekem. Anglicismus *cash* označuje platbu v hotovosti. Sousedství kreditní karta bylo do češtiny přejato doslovným překladem jednotlivých slov od anglického výrazu *credit card*. Šek je druh poukázky na peníze, kterou vystavovatel dává příkaz peněžnímu ústavu, aby byla jeho z jeho konta daná částka vyplacena.

*Íránci totiž s sebou nyní musejí nosit velké množství peněz, některé banky na situaci reagují vydáváním cestovních **šeků** vyšší hodnoty.* (Lidové noviny, 5. 3. 2007)

*Velmi vzácným způsobem je zneužití osobních údajů, díky nimž je podvodníkovi vydána **kreditní karta**.* (Lidové noviny, 15. 1. 2007)

*Přitom právě "kolik Fortuna do českého klubu nasype", bylo v pátek nejčastěji předmětem hospodských hovorů o fotbalu. Takže přes čtyřicet miliónů korun buď **cash**, nebo minoritně v různých službách. (Hospodářské noviny, 3. 10. 2006)*

Od anglického slovesa to manage (řídít, vést) se vytváří další skupina slov. Nejčastěji se setkáme se substantivem *manažer*, které svou počestěnou podobou napovídá, že se v češtině již vžilo. Anglická podoba *manager* je též užívána v česky psaných projevech, označuje odborníka v řízení podniku. Slovo *management* je překládáno jako systém a metody organizace a řízení podniku. Správná výslovnost výrazu je /menedžment/. České výkladové slovníky slovo management ještě donedávna neuváděly. Až ve 2. vydání Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost (1994) se objevilo.

***Manažer**, který by neusiloval o snižování personálních nákladů, by špatně vykonával svou práci. (Hospodářské noviny, 12. 3. 2007)*

*Zda se toto vše hodí do současné, rádobý dynamické firmy, to je otázka, která **topmanagery** nikdy nenapadne. (Lidové noviny, 27. 1. 2007)*

*Agentura GfK udělala tento průzkum mezi 300 firmami na českém trhu a doplnila ho o podrobnější rozhovory s 50 **top-manažery**. (MF DNES, 29. 3. 2006)*

*Přetahovanou mezi **managementem** a odbory sleduje celá automobilová branže. (MF DNES, 23. 6. 2006)*

Od anglicismu *byznys* (obchod) je běžně v textech používáno odvozené slovo *byznysmen*, někdy *byznysman* nebo *businessman*, který označuje obchodníka nebo podnikatele.

*Je to osobní rozhodnutí svobodných lidí, kteří se rozhodli přestat s aktivním řízením svého **byznysu**. (MF DNES, 27. 7. 2006)*

*Ve zdejší luxusu s ubytovávají cizí **byznysmeni**, jezdící za zdejšími oligarchy, kteří zbohatli během divoké privatizace v 90. letech. (MF DNES, 14. 3. 2006)*

*Lidé si totiž pamatovali, že **leader** strany ministr Němec si sundal kravatu a začal se tvářit „jinak“ a „nově“ teprve měsíc před volbami. (Lidové noviny, 14. 6. 2006)*

*Když to ovšem **lídr** ČSSD udělal v minulosti, vyjmenoval prakticky celý volební program ČSSD. (Lidové noviny, 8.- 9. 7. 2006)*

*Drogoví **dealeři** dostali tři roky vězení. (MF DNES, 22. 3. 2006)*

*Do podrobností nicméně šéf rozvědky odmítá jít, aby neprozradil **know-how** zpravodajců při odhalování korupce v resortu obrany. (MF DNES, 29. 3. 2006)*

Souhrn znalostí o řízení a organizaci výroby, provozu se skrývá pod termínem *know-how*.

*Z výpisu švýcarského obchodního rejstříku vyplývá, že jednatelem firmy je Silvio Rossetti – jedne z nejlepších expertů na „**private banking**“, který poskytuje movitým klientům různé služby – třeba založení a správu švýcarských, ale i **offshore** společností v „daňových rájích.“ (MF DNES, 23. 3. 2006)*

*Předloni v květnu někdo po Starkovi střílel ze samopalu, fotbalový **boss** vyvázl bez vážnějších zranění. Střelce policie nevypátrala. (Hospodářské noviny, 5. 1. 2007)*

Bossem je označován šéf.

*Dnešní třístranný **summit** mezi Palestinci, Izraelci a Američany měl být původně pokusem o oživení mírového procesu. (Lidové noviny, 13. 2. 2007)*

Anglicismem *summit* je označovaná schůzka, konference státníků na nejvyšší úrovni.

*Zdálo by se proto logické, že malé firmy budou ve velkém rozsahu využívat **factoringu**, který financuje právě faktury s dlouhými lhůtami splatnosti, řeší problémy v provozním **cash flow**. (Hospodářské noviny, 6. 2. 2007)*

Z angličtiny pochází i výraz *factoring*, kterým se myslí finanční vztah mezi výrobcem a factoringovou společností.

Uvedeným termínům v podobě anglicismů rozumí převážně specialisté v oboru. Tyto termíny se užívají ve firmách při komunikaci na pracovištích zcela běžně. Oblast bankovníctví a obchodu obsahuje také hodně termínů pocházející z latiny (*expert, deficit...*) nebo francouzštiny (*profit, abonent...*). Odborné názvy z cizojazyčného prostředí pronikají do češtiny s takovou intenzitou a v takovém množství, že český jazyk není schopen některá pojmenování pohotově tlumočit, proto výskyt výrazu v cizí podobě je mnohem častější.

2.4 Terminologie v oblasti internetu a počítačů

Rozvoj v oblasti komunikační technologie probíhá neuvěřitelně rychle. Česká počítačová slovní zásoba je tak neustále obohacována o velké množství výrazů právě z angličtiny. Některé názvy se staly již součástí české slovní zásoby a běžně se v každodenní komunikaci používají např. e-mail, SMS, surfování. Proces počešťování slov neustále pokračuje, většinou si však výrazy zachovávají jak pravopis, tak výslovnost. V počítačové terminologii se setkáme též se spoustou různých zkratk. Některé jsou uvedeny v této kapitole, ostatní jsou zmíněny v kapitole Anglické zkratky. V této oblasti se objevuje též velké množství odborných názvů a termínů, kterým většinou rozumí lidé, kteří s počítači pracují nebo ty, co angličtinu ovládají. Tato slova stojí na okraji slovní zásoby češtiny. Čeští programátoři jsou zvyklí užívat anglické termíny, a to i ve zkrácené podobě. Počítačová čeština proniká čím dál častěji i do oblasti vědeckých textů a publicistiky.

*Umožňuje řadu detailních nastavení a navíc může posloužit jako kvalitní **firewall**, místní FTP nebo mail server. (Chip, Routování internetu, 15. 2. 2007)*

Firewall je označení pro obranu počítače proti hackerům a přístupu z vnějšího prostředí.

*Pomocí **laptopu** a pomocí softwaru volně šířitelného z internetu mohli pracovníci provádějící průzkum získávat z podnikových bezdrátových sítí informace pouhým popojížděním po ulicích města. (Chip, Více než třetina bezdrátových sítí není zabezpečena, 14. 4. 2006)*

Laptop je název pro přenosný počítač ve tvaru kufříku.

*Klienta můžete dále upravovat podle svého přání, pomocí několika desítek **plug-inů**, které najdete například na adrese addons.miranda-im.org. (Chip, Rozšíření pro MSN Messenger, 11. 1. 2007)*

*Plug-in je neologismus vytvořený z anglického slovesa *to plug in* – zasunout, označuje software, který nepracuje samostatně, ale jako doplňkový modul jiné aplikace a rozšiřuje tak její funkčnost.*

Tento freewarový program umožňuje připojit se k několika sítím současně pomocí jediného klienta. (Chip, Rozšíření pro MSN Messenger, 11. 1. 2007)

Freeware je v angličtině bezplatný program.

*Podívali jsme se, jak se s konkurencí i se systémem Windows Vista popere nejnovější **tablet** od Fujitsu Siemens. (Computer, Recenze tabletu Fujitsu Siemens LifeBook T4215, 1/07)*

Tablet je označení pro vstupní zařízení počítače tvořené deskou a speciálním ukazovátkem. Slouží k provádění hotových technických výkresů do elektronické podoby, k jejich vytváření či k ovládání grafických programů.

*Kapesní **flash disk** Cruzer Micro s nainstalovaným programem Skype jsou k dostání za cenu od 40 dolarů dle kapacity paměti.*

(Chip, Jak používat Skype z flash disku, 25. 10. 2006)

*Není divu, že se na tuto **flešku** spoléhají lidé víc než na jinou.*

(ČiliChilli, SanDisk, s.11, 8/2006)

*Flash disk nebo-li **fleška** je paměťové zařízení dnes převážně používané jako náhrada diskety. Většinou má podobu klíčenky a je vybaveno pamětí typu Flash, která umožňuje uchování dat i při odpojení napájení.*

*V Sydney byla představena první **laserová** televize, která má být oproti běžným plazmovým televizorům o polovinu levnější a která má používat jen čtvrtinu energie ve srovnání s plazmovými **displeji**. (Chip, Laser má v TV nahradit plazmu, 4. 1. 2007)*

*Displej, anglicky **display**, je zařízení pro zobrazení číslic a znaků.*

*Hráči ocení kvalitní senzor, ale většina z nich má stále ještě nedůvěru v bezdrátové **myši**.*

(Computer, Myš i pro levé ruce, 05/2007)

*Myš zde neoznačuje zvíře, ale vstupní zařízení počítače, které slouží k posunu kurzoru na obrazovce. Slovo myš prošlo procesem počešťování mezi prvními. Do češtiny bylo přežato pouhým překladem od anglického slova *mouse*.*

*Informoval o tom zpravodajský **server** Novinky.cz. (MF DNES, 7. 7. 2006)*

Serverem se rozumí výkonný počítač, který zabezpečuje chod počítačové sítě.

Každý počítač obsahuje tzv. *software*, programové vybavení počítače. Nejznámějším počítačovým programem na pomezí operačního systému je *Microsoft Windows*, který umožňuje běh více aplikací a přepínání mezi nimi.

*Okno s textem „Je možné, že jste se stali obětí **softwarové** kriminality. Kopie systému **Windows** nainstalovaná v tomto počítači není originální“ se objevilo i majitelům s platnou licenci.* (MF DNES, 17. 3. 2006)

***Microsoft** nepřestává v tažení proti nelegálním instalacím operačního systému **Windows**.* (MF DNES, 17. 3. 2006)

*Do pole pod touto položkou pak zadejte velikost v **kilobytech**.*

(Chip, Komprimování složky s doručenou poštou, 4. 12. 2006)

*Při delším surfování s několika otevřenými panely rychle vzroste potřeba paměti i na několik stovek **megabajtů**, čímž se značně zpomaluje celý počítač.*

(Chip, Podstatné snížení náročnosti prohlížeče na paměť, 26. 2. 2007)

*Letiště Ruzyně vylepšilo i své **webové** stránky, přes které lze nyní také **on-line** kupovat letenky všech dopravců, pronajímat si auta nebo zajišťovat ubytování.*

(MF DNES, 30. 3. 2006)

*Když na **web** zabrousíte jenom občas, neplatíte žádný měsíční paušál, ale jen za uskutečněné datové přenosy.* (ČiliChilli, Tarify připojení, s. 76, 8/2006)

Web je nejpoužívanější informační služba v rámci Internetu, jejímž principem je zřetězení textů a jiných informací prostřednictvím vzájemných odkazů.

*Navíc nemusíte **surfovat** jenom po **internetu**, ale i po **WAPu**.*

(ČiliChilli, Bez internetu už ani ránu, s. 76, 8/2006)

Surfovat po internetu znamená užívat informačních služeb internetu.

WAP je zkratka pro technologii umožňující bezdrátový přístup na internet prostřednictvím mobilního telefonu.

*Svá data a **e-maily** si snadno stáhnete rychle a pohodlně za výhodnou cenu.*

(ČiliChilli, Žargon, s. 77, 8/2006)

*Kromě toho můžete soubor přenášet na jiné počítače a po malých úpravách dokonce používat i pro jiné **mailové** účty.*

(Chip, Přenos nastavení filtrů na jiné počítače, 21. 10. 2006)

E-mail/e-mail nebo někdy pouze *mail* je název pro elektronickou poštu.

*A taky máte-li **Bluetooth** nebo infračervený **port**. Totéž platí pro stolní počítače, **notebooky** nebo **PDA**. (ČiliChilli, Jak skamarádit počítač a telefon?, s.76, 8/2006)*

Malý přenosný počítač je skrýván pod názvem *notebook*. Jestliže si pořídíte mobilní telefon s funkcí *bluetooth*, tak Vám umožní propojení Vašeho mobilu s jiným mobilem nebo s handsfree sadou.

PDA je zkratka pro Personal Digital Assistant, což znamená osobní digitální pomocník.

Wi-fi je zkratka pro Wireless Fidelity, což je standard pro bezdrátový přenos dat.

*Zavedení **wifi** loni v září jsme podpořili výraznější reklamní kampaní,“ popsal Radek Matuška, který je spolumajitelem blanenské kavárny Café Bergman.*
(MF DNES, 23. 3. 2006)

*Tvůrci naznačili, že to má spojitost s novým **spamovým** filtrem a zabezpečením.*
(Chip, Tvůrci ICQ změnili protokol, aktualizujte svého alternativního klienta, 4. 5. 2006)

Když uživatel internetu obdrží *spam* dostane se k němu nevyžádaná elektronická pošta (e-mail), zpravidla bývá reklamního charakteru.

***Hotline** je bezplatná služba, nikoli nástroj k vymáhání dalších poplatků.*
(MF DNES, 15. 3. 2006)

Hotline tzv. horká linka, je typ telefonní linky, na níž se mohou lidé obrátit o pomoc nebo získat důležité informace.

*Zařízení může být kromě pohybu v prostoru použito také k manipulaci s 3D objekty, umožňuje **zoomování**, posun nebo rotaci.*

(Chip, Do 3D světů se SpaceNavigatorem, 21. 2. 2007)

Zoomováním je označováno plynulé zvětšování nebo zmenšování zobrazení textu prostřednictvím počítačových programů nebo specifických funkcí přístrojů. Slovo vzniklo od anglického *zoom* = zvětšit.

Obvykle slouží tzv. *gamma-korekce k synchronizaci a optimalizaci barevné vyváženosti mezi displejem, tiskárnou a skenerem*. (Chip, Zvýšení jasu displeje notebooku, 13. 11. 2006)
Skener, anglicky scanner je přístroj pro optické snímání grafické předlohy a její převádění do podoby elektronické.

Následující výrazy se užívají při komunikaci přes mobilní telefon.

*Řidiči proto začali nakupovat u obchodníků s mobilními telefony takzvané **hands free** sady*. (MF DNES, 7. 7. 2006)

Hands free / handsfree je sada přístrojů, která umožňuje telefonování z mobilu bez jeho držení v ruce.

*Můžete si totiž sami nastavit, kolik chcete měsíčně s telefonem probendit, a poté co hranice dosáhnete, nebudete moci utrácet za placené služby, tzn. například volat a **SMSkovat***. (ČiliChilli, Výdaje pod kontrolou, s.73, 8/2008)

*Podobně se dnes nevyplatí **textovka** zákazníkům T-Mobile, která stála se zrušeným standardním **roamingem** 6,46, nyní stojí 9,52*. (MF DNES, 23. 6. 2006)

Textovka/SMS/smska/esemeska nebo-li krátká textová zpráva je označení pro psanou zprávu omezeného rozsahu, která se posílá z mobilu na mobil. Název SMS pochází z anglického Short Message Service. Z mobilního telefonu můžete posílat ještě tzv. multimediální zprávy, MMSky. *MMS* je označení pro zprávu, která obsahuje textové, grafické, zvukové a obrazové informace. Služba, která umožňuje účastníkovi jedné mobilní telefonní sítě přecházet do sítě jiného operátora se skrývá pod názvem *roaming*.

*Výše Volací jistiny určuje také váš Volací limit nad rámec volných minut – po překročení této hranice může Vodafone vaši **SIM kartu** zablokovat*.

(ČiliChilli, Výdaje pod kontrolou, s. 73, 8/2006)

SIM karta nebo někdy též *SIMka* je procesová čipová karta, která slouží k jednoznačné identifikaci uživatele v mobilní síti a k uskladnění dat s tímto uživatelem souvisejících.

V současnosti je velmi populární dopisování, chatování či volání přes internetové programy ICQ nebo Skype. **ICQ** se vyslovuje jako /ajsíkjú/, což v angličtině zní jako „I seek you“, neboli „hledám Tě“. Síť ICQ umožňuje zasílat textové zprávy, celé soubory, navštívenky, umožňuje chat, odesílání SMS s denním limitem, různé hry a další. **Skype** je software sloužící k telefonování, posílání zpráv a souborů. Hlavní funkce Skype je však zmíněné telefonování. Telefonování mezi uživateli Skype, kdy oba volající musí mít nainstalován Skype, je zdarma, šifrováno a to kdekoliv na světě a neomezeně na délce hovoru.

Uživatelé populárního programu pro internetovou telefonii **Skype** nyní mohou bezplatně volat, **chatovat** či uskutečňovat videohovory z jakéhokoli počítače na počítač, aniž by si museli stahovat software. (Chip, Jak používat Skype z flash disku, 25. 10. 2006)

*Zatímco ve světě se komunikátor od Microsoftu těší velké oblibě, u nás dominuje **ICQ**.*
(Chip, Rozšíření pro MSN Messenger, 11. 1. 2007)

U slovesa chatovat může nastat problém s výslovností tohoto výrazu, pokud uživatel neví co slovo znamená. Správná výslovnost je /četovat/, sloveso je odvozeno od anglického chat /čet/, což označuje diskuzi vedenou písemně prostřednictvím internetu.

Většina přejatých slov se snadno začleňuje do českého slovtvorného systému. Od základových slov se tvoří slova odvozená a někdy vznikají až celé slovtvorné řady viz např. chat – chatovat – chatování. Při přejímání anglické počítačové terminologie se dále uplatňuje tvoření nápodobou např. direktář – adresář. Hojná jsou i vlastní anglická jména a názvy tvořené spojováním zkratk, slov nebo jejich částí, číslic v jeden celek např. MicroMenu. Tato slova se přejímají do češtiny v původní grafické podobě. Velkou část slovní zásoby počítačových textů představují výrazy slangové a hovorové např. cédéromka - CD ROM nebo ležrovka – laserová tiskárna. Počítačový slang a prostředky hovorové se používají spíše v mluvené komunikaci.

2.5 Rubrika kultura

Kulturní rubrika na stránkách denního tisku zaujímá vždy několik stran. V MF DNES je tato rubrika umístěna v sešitu „Střední Čechy“. Čtenáři se mohou dozvědět o různých kulturních akcích, o knižních novinkách na trhu, o premiérách filmů, divadelních představeních, o výstavách a jiných kulturních událostí. V této rubrice také najdete informace o hudbě, koncertech, nových deskách apod.

Informace o známých osobnostech, celebritách a různých večírcích si mohou čtenáři přečíst na stránkách bulvárních deníků jako jsou např. Story, Blesk, Šťastný Jim, SuperSpy.

Už slovo *bulvár* je cizího původu. Do češtiny k nám bylo přejato z francouzštiny. Dnes se v české slovní zásobě užívá běžně. Původně to byly noviny, které byly prodávány přímo na ulicích a lákali kolemjdoucí vyvoláváním senzačních titulků. Postupně se toto slovo stalo synonymem pro neseriózní, neověřený typ novin. Důležitou složkou byl obrazový materiál, v dnešní době pořádně pestrobarevný. Dnes je bulvárem označován jakýkoliv neseriózní médium, které přináší neověřené informace. Bulvár se specializuje na senzace, které jsou podávány jednoduchou, zábavnou formou. Preferuje skandály a neštěstí celebrit, finanční problémy lidí či pomluvy.

Anglicismy v této oblasti se vyskytují opět především v podobě substantiv a zachovávají si většinou anglicky psanou podobu i výslovnost. Některé výrazy mají dubletní tvary. Dvojí podobu mají slova jako jsou např. šoubyznys/showbusiness.

Určitě všichni, co se kdy pohybovali či pohybují v šoubyznysu, znají senzace chtivé fotoreportéry, kterým se říká paparazziové. Výraz paparazzi nebo paparazzo k nám přišlo z itaštiny. Označuje nám bulvárního fotoreportéra, fotografa zaměřeného na skandální, senzační snímky ze soukromí slavných osobností.

Na otázku, jak se bránit dotěrným slídlilům, odpovídá jasně: „Můj trik, jak uniknout paparazziům? Posadím se do svého letadla a uletím pryč.“ (Joy, s.8, březen 2007)

*Mohu Vás požádat? Můžete mi dát **interview**?* (Story, 18.2. 2006)

Synonymem pro *interview* je rozhovor.

V současné době v televizi můžeme vidět celou řadu různých show. Opět již slovo show je samo anglicismem. V českých textech je možno tento výraz najít ve dvou variantách show i šou. Častější bývá však anglická podoba. Výraz show tvoří několik složenin, mezi známé patří šoumen, showbyznys, talkshow... (ukázky viz níže)

*Jestli nedávná odvarová **show** byla obecně přijata jako nevzrušivá a nafouknutá, jak bez uzardění přijmout slavnostní večer českého filmu?* (Instinkt, Krotcí Ilové, s.10, 8. 3. 2007)

*Zdá se mi, že je to velká „šou“ pro vydavatele, **byznys**, ale toho gruntu, té poctivé práce tam moc není.* (Lidové noviny, 17. 2. 2007)

*Od prvního listopadového víkendu bude Česká televize každou sobotu až do Vánoc vysílat velkou taneční **reality show**.* (Story, Když hvězdy tančí, s. 12, 30. 10. 2006)

*Moderátorka Mirka Čejková se vrací na obrazovku. A sice na Primu, kde už kdysi měla jako jedna z prvních – vlastní **talkshow**.* (MF DNES, 29. 3. 2006)

*Jeli jsme spolu na **talk-show**, kterou organizuje Václav Daniel Kosík „Hvězdy, jak je neznáte“, do městečka Litovel u Olomouce.* (Style, s. 63, listopad 2006)

*Klub Melkweg je nejznámějším a nejnavštěvovanějším v Amsterdamu, slavnější byl jen klub Roxy, ale ten bohužel při příležitosti pohřbu svého zakladatele, na jehož počest se uskutečnila **streetparty s fireshow**, do základů vyhořel.* (Yellow, s.138, říjen 2006)

*Jo, a taky dějiště Intertalentu, nanicovatého festivalu populární hudby, kam jezdívali hostovat například bulharští **šoumeni**.* (Instinkt, Husí kůže, s. 47, 8. 3. 2007)

Slovo *showbyznys* je na stránkách bulvárních časopisů velmi časté. Jeho pravopis však není stále ustálen. Můžeme se setkat s několika variantami tohoto anglicismu (*showbyznys*, *šoubyznys*, *show byznys*, *showbiz*, *showbík*).

*Posilující náplastí jsou slova podpory lidí, kteří jí píší, i přátel ze **showbyznysu** Michala Davida, Heleny Vondráčkové... (Šťastný Jim, s. 11, 8. 2. 2007)*

Lucie a Helena Vondráčkovy spolu soupeří na špičce českého šoubyznysu.

(Story, s.18, 5. 2. 2007)

Synonymem pro slovo party je večírek.

Asi po deseti minutách vyšla Evička spokojeně z kabinky, u kasy zaplatila necelých čtrnáct tisíc a odjela na *party*. (SuperSpy, 26. 4. 2006)

Na večerní *párty*, kde zahrál Prince, se od sebe neodtrhli. (Šťastný Jim, s. 26, 8. 2. 2007)

Afterparty po premiéře filmu Goyovy přízraky se konala ve slavnostním sále Slovanského domu. (Šťastný Jim, s. 6, 8. 2. 2007)

2.5.1 Tv a film

Názvy druhů filmů pochází též z angličtiny. Mezi nejznámější patří thriller, love story, western, fantasy či sci-fi. Slovo science fiction, „vědecká fantastika“, se může vyskytovat buď v podobě dvou slov ale i v podobě zkratky.

Milovníci science fiction ztratili jeden ze svých idolů. (MF DNES, 28. 3. 2006)

Někteří Lemovi fanoušci tvrdí, že dokonce i nejslavnější česká filmová sci-fi, Ikare XB 1, našla své jádro ve spisovatelově knize K mrakům Magellanovým. (MF DNES, 28. 3. 2006)

Hned po nich vedou detektivky, až potom jsou na řadě oblasti science-fiction a fantasy. (MF DNES, 15. 5. 2006)

Dohromady-vcelku slušně rozehraný romantický thriller, který kupodivu má i dvě tři lehce ironické pasáže, tak jak je to zapotřebí. (Lidové noviny, 1. 3. 2007)

A polský umělecký western Letní láska si kontroverzní pověst určitě vyslouží také. (MF DNES, 13.5.2006)

Je to výhodné (560,-- Kč za 12 hodin, sedadla se dají upravit na spaní a ještě v něm pouští na videu horory!). (Joy, Dobrodružné Peru, s.143, březen 2007)

*Ode dneška je na pultech další titul z DVD edice Lidových novin Moulin Rouge - efektní muzikálová **love story** oceněná dvěma Oscary s Nicole Kidmanovou a Ewanem McGregorem v hlavních rolích.* (Lidové noviny, Moulin Rouge, 4. 1. 2007)

*Zavřu oči a vidím klasickou **road movie**.* (Instinkt, West, s. 46, 8. 3. 2007)

*Ted' už bych si nenechala ujít jediný díl. A to jsem byla ze začátku skeptická. Myslela jsem, že je to jen další **soap opera**.*

(Lidové noviny, Zoufalé manželky čeká dlouhý život, 2. 9. 2006)

Pro ty, co se neučí anglicky výraz *soap opera/soap-opera* může znít opravdu cizorodě. Pod tímto pojmem se skrývá televizní seriál zobrazující v mnoha pokračováních idealizovaný každodenní život skupiny lidí, zvláště rodiny. U nás to lze přirovnat k různým telenovelám, kterých běží v současné době v televizi nespočetně. Nejznámější soap operou byl třeba americký seriál Dallas.

*Tak ho vidí fanoušci i kolegové, přestože už dávno odrostl úspěšným teenagerským žertíkům ze **sitcomu** Fresh Prince, jež ho proslavil.*

(Story, Narodil jsem se na šťastné planetě, s. 35, 5. 2. 2007)

Sitcom je situační komedie.

*Obchodní centra nasadila do souboje o dětské zákazníky novou zbraň - **komiksy**, ve kterých kreslení hrdinové děti zábavnou formou postupně seznamují s obchodními komplexy a lákají je k jejich návštěvě.* (Lidové noviny, 20. 11. 2006)

*Komiksy, anglicky **comics**, jsou obrázkové seriály s dobrodružným komickým příběhem, který je doprovázen textem. Jsou otiskovány v časopise.*

*Dokonce i pracovní projekce pro tisk se spouštějí až 17. května, v den kdy má film podle **bestselleru** Dana Browna Šifra mistra Leoparda slavnostní premiéru od Canné po Prahu a vzápětí vstoupí do tisíců kin celého světa.* (MF DNES, 13.5.2006)

*Na začátku je **storyliner**. **Storylineři** vymýšlejí půl roku dopředu, co se v seriálu přihodí, kam povede.* (Instinkt, Továrna jménem Ulice, s. 28, 8. 3. 2007)

Mrtvá nevěsta skončila pouť kinosály a přestěhovala se na DVD. Vybavena českým dabingem i titulky bude od zítřka ve videopůjčovnách i obchodech.

(MF DNES, 28. 3. 2006)

*Zatímco však Nova využívá služeb několika **spíkrů**, upoutávky na Primě namlouvá od letošního léta jen jeden člověk - herec Východočeského divadla Pardubice, který má zkušenosti také s dabingem a reklamou, Pavel Novotný. (Lidové noviny, 11. 8. 2006)*

Slovo *spíkr*, anglicky *speaker* označuje osobu, která uvádí, slovem doprovází nějaký pořad. V českých textech se vyskytuje ve tvaru, který bylo ovlivněn anglickou výslovností.

*Proč k tomu nakonec nedošlo? „Dělal jsem tam **casting**, ale nakonec jsem neuspěl,“ nestydí se přiznat moderátor. (Šťastný Jim, s. 29, 8. 2. 2007)*

Casting je výběrové řízení, konkurz modelek pro módní přehlídky, účinkující pro různá vystoupení ve filmu, v televizi apod.

*Jeho televizní **comeback** byl ale na spadnutí už vloni, když se objevil společně se svojí bývalou kolegyní Evou Jurinovou na titulních stránkách časopisů s tím, že se na Primu vrací jako moderátorská dvojice. (Šťastný Jim, s. 29, 8. 2. 2007)*

Comeback je zde výraz pro návrat někdejší významné, slavné osobnosti k bývalé, úspěšné činnosti v oblasti umělecké, sportovní apod.

*Může být, ale netvrdím, že je na konci cesty čeká **happy end**. (Instinkt, West, 8. 3. 2007)*

*Dodnes nechápu jestli to všichni vzali jako **happening**, nebo se opakovala situace z první třídy – že byli, stejně jako tehdy paní učitelka, paralyzováni mou samozřejmostí.*

(Šťastný Jim, Podpisy i za Gotta, s. 50, 1. 3. 2007)

*Kromě čtyř mikropříběhů, shrnutých pod společný titul Ze světa zvířat, najdeme na cédéčku další sekci s názvem Anekdoty a vůbec, obsahující čtyři kratičké **skeče** a půlhodinové vyprávění anekdot, až dosud dostupných pouze na gramofonové desce.*

(Lidové noviny, 1. 9. 2006)

Skeč je označení pro krátký dramatický výstup, scénka s humornou pointou.

S televizí a filmem úzce souvisí reklama. I tuto oblast obohatila angličtina o pár následujících anglicismů.

*Soukromé televize nebudou platit tři procenta z výnosů za reklamu a **teleshopping**.*

(Lidové noviny, 27. 5. 2006)

*Ten například v TV **spotu** skáče do gramofonu a do akvária, zatímco auto předvádí digitální přehrávač a detektor deště.* (Lidové noviny, 7. 2. 2006)

*Města od státu Oregon na západě až po východní Massachusetts mají natočit filmový **šot** a v něm se pochlubit svými přednostmi a nějakou spojitostí s proslulou pětičlennou rodinkou.*

(Lidové noviny, 10. 3. 2007)

Šot, anglicky *shot* je název pro krátký filmový či televizní zpravodajský snímek na určité téma. *Spotem* je označován též krátký televizní snímek, který zpravidla bývá zaměřen na reklamu.

*Trvalo jen pár dnů, než někoho napadlo a můžeme jen spekulovat, jestli to byla sociální demokracie – polepit ulice **billboardy** Mirka Topolánka s jeho slavným gestem z poslanecké sněmovny, kde kolegům ukázal vztyčený prostředníček a tím pěkně po americku komusi vzkázal **fuck you!**, po našem jděte do pr...* (Instinkt, s. 13, 8. 3. 2007)

Billboard je větší reklamní tabule.

2.6 Anglicismy v módě

V současné době na našem trhu vychází velké množství módních časopisů, které jsou určené převážně ženám. Mezi nejoblíbenější patří Cosmopolitan, Style, Yellow, Joy, Elle apod. Čtenářky se zde mohou dozvědět o nejnovějších událostech a módních trendech ve světě. Tyto magazíny a časopisy nabízejí pohled do světa módy, stylu oblékání, kosmetiky. Jednotlivé články radí, jak se starat o svá těla a pečovat o svůj vzhled. I do této oblasti proniká čím dál více anglicismů.

*Naši planetu Zemi zachvátily **fashion trendy** z kosmu. Vyzkoušejte je také!*
(JOY, Space Babes, s.132, březen 2007)

*Co nedělat na **fashion weeku**, abyste byla „in“.* (JOY, s. 144, březen 2007)

*Navíc vám v naší **fashion story** ukážeme, že trendy oblečení není jenom pro modelky, ale sluší i nám, obyčejným lidem.* (Juicy, s.51, říjen 2006)

*Dokumentuje její koncertní dráhu v podobě 45 **outfitů** a módních doplňků, v nichž vystupovala na jevištích.* (JOY, Kylie Minogue, s. 9, březen 2007)

Anglické slovo *outfit* se do češtiny překládá jako vhodný oděv, oblečení nebo též jako celkový vzhled někoho tvořený kombinací oblečení, bot a doplňků.

*Viděla jsem taky show značky Vena Cava, která vyznává **funky a vintage style**.*
(JOY, Deníček z New Yorku, s.114, březen 2007)

*A jejich strohost, nenápadnost a vítaná univerzálnost dávají prostor řadě **stylingů**.*
(Story, Evergreen jako hit, s. 28, 31. 7. 2006)

***Top**, který nikdy nezklame, jako na potvoru leží v koši na špinavé prádlo.*
(JOY, Prázdný šatník, s.22, březen 2007)

Anglicismus *top* označuje horní část ženského oblečení mající zpravidla jednoduchý a pohodlný střih.

*Pánové se neshodli ve vhodnosti **piercingu**, tetování a **dredů**, souzvuk nastal v tom, že nemáme kouřit, opíjet se, mluvit vulgárně a hysterčit. (ONA DNES, 30/2006)*

*Jste od začátku svého **modelingu** známá tím, že nepředvádíte kožichy, jste bojovnice za práva zvířat, vegetariánka, cos je u nás stále bráno jako cosi téměř nenormálního. (ONA DNES, 29/2006)*

*Celý večer si pochutnávala na českém pivu a bavila se s **topmodelkou** Terezou Maxovou. (Šťastný Jim, ... hvězdy, které tam nesměly chybět, s. 6, 8. 2. 2007)*

*Nový **look**, se kterým budete moci klidně konkurovat slunci. (JOY, Nový look s jarním líčením, s.77, březen 2007)*
*Anglicismus **look** je zde překládán jako vzhled, vzezření někoho.*

*Díky dvěma odstínům můžete být celý rok chráněna před UV zářením a zároveň mít dokonalý **make-up**. (Bazaar, Avéne, s.114, červenec 2006)*

*Svádne ženské křivky, které se před lety tak úžasně vyjímaly v reklamní kampani na **push-up** podprsenky Wonderba, jsou tu opět! (Šťastný Jim, Pastva pro oči, s. 25, 27. 9. 2006)*

Push-up je podprsenka s vystuženými košíčky zvýrazňující poprsí. V češtině se můžeme setkat s pojmenováním pušapka.

*Nepodceňujte přípravu: nejdřív si udělejte **peeling** a na závěr pokožku opláchněte vlažnou vodou. (ONA DNES, 29/2006)*

*Přemýšleli jste někdy o tom, že až to bude potřeba, svěříte se do rukou plastických chirurgů a necháte si udělat **facelift**? (ONA DNES, 28/2006)*

*Suturové **liftingy** se provádějí jen pod místním umrtvením a pacient nebo pacientka odchází po krátkém odpočinku domů. (ONA DNES, 28/2006)*

*Jedna z prvních procedur toho typu, kterou si můžete dopřát i u nás, je takzvaný, **featherlift**. (ONA DNES, 28/2006)*

Slova jako *peeling, facelifting, featherlifting* patří do kosmetického názvosloví.

Peeling znamená odstraňování odumřelých, zrohovatělých buněk z povrchu pokožky kosmetickými prostředky. *Lifting* nebo někdy též *facelifting* je chirurgické vyhlazování vrásek na obličeji.

Mají totiž dokonalý přehled, co frčí a co je „out“, poslouchají stejnou muziku jako jejich potomci. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Když je někdo *in* znamená to, že má o něčem přehled, je ve shodě s módním trendy. Je zkrátka módní. Spojení *být out* znamená opak, tedy nejít s módou. V oblasti módy se můžeme setkat také s těmito anglickými adjektivy jakou jsou např. *cool, hot, trendy, sexy*, které se vyskytují ve spojení *být cool, být sexy, být trendy*... (více viz anglické fráze).

Tráví večery v klubu, nakupují ve skate shopu nebo vyrazí na koncert Chinaski. I tak dnes žije střední generace. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Otrhané džíny dnes nebrat. Natáhnout smoking, uvázat motýlka, vyčistit zuby a šup mezi smetánku. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Ke slovu se však dostaly i jiné barvy a také materiály, například denim, který Lagerfeld použil i na boty. (ONA DNES, 30/2006)

Synonymum pro anglicismus *denim* je džínovina.

Designéři jakoby se v jejich navrhování předháněli. Zdobili je, prošívali, lakovali, dali jim barvy písku, země či drahokamů. (Style, Boty ke kotníku, s. 36, listopad 2006)

Na večerní rozloučení s Barcelonou si naplánujte výpravu do čtvrti Ensanche, plné hudebních klubů a přívětivých a útulných gay a travesti barů.

(Cosmopolitan, Zamilovaná Barcelona, s.111, únor 2007)

Za secondhandové džíny můžete dát 50 eur, ale jste na trhu a smlouvat je namístě. (Yellow, Průvodce po galaxii města Amsterdamu, s.136, říjen 2006)

*Máte ráda trhy, **second handy** či antikvariáty? (Cosmopolitan, Zamilovaná Barcelona, s.111, únor 2007)*

Secondhand/ second hand/ second-hand je výraz pro obchod s použitým nebo poškozeným zbožím, zejména s oblečením, které se prodává za nízkou cenu. V překladu to znamená „z druhé ruky“ použitý. Z angličtiny - second = druhý, hand = ruka. Někdy se můžete setkat se slangovým názvem „sekáč“.

Na Waterlooplein je kromě Stopery, což je komplex s radnicí a divadlem v jednom, i obrovský bleší trh, kde seženete všechno – od použitých hudebních nástrojů, nádobí knih a porna po zbrusu nové **piercingové** náušnice, **hippie** sukně a penízkové šátky až z Afriky, ale hlavně spoustu hadříků z druhé ruky.

(Yellow, Průvodce po galaxii města Amsterdamu, s. 136, říjen 2006)

Slovo *hippie* je spojováno s generací mladých lidí v 2. pol. šedesátých let 20. století zejména v USA. Byli to lidé, kteří protestovali proti společnosti kolektivním životem, extrémním chováním, užíváním drog a výstředním oblečením.

*Chvilí jsme zůstali očima viset na výlohách, protože tak krásně výtvarně zpracované výkladní skříně jsou k vidění málokde. Po **window shoppingu** jsme se ocitli na náměstí Dam. (Yellow, Průvodce po galaxii města Amsterdamu s.136, říjen 2006)*

Anglický výraz *window shopping* by se dal doslovně přeložit jako tzv. nakupování z výloh. Lidé chodí, koukají a obdivují krásné modely, které jsou ve výlohách vystaveny.

***Shopping centra** drží nad vodou především hypermarkety nabízející levné potraviny, které odliv zákazníků tolik nepostihuje.*

(Lidové noviny, Nákupní galerie v Praze upadají, 23. 2. 2007)

*K zásadnímu zjištění ve svém **on-off** vztahu přišli Agáta Hanychová se Sámerem Issou. (Story, 11. 9. 2006)*

*Jennifer oplývá **sex-appealem**, a rozhodně nemá problém zaujmout jiné muže.*

(Story, Hodně přátel, málo lásky, s.14, 5. 2. 2007)

Anglicismus *sex-appeal* označuje sexuální přitažlivost, kouzlo. Schopnost vyvolávat u opačného pohlaví sexuální představy.

U některých anglicismů stále nedošlo ke sjednocení jejich přiřazování k rodům. Příkladem je toho výraz *image*, který lze najít v publicistických textech v rodě středním, ale i ženském. Častěji je však slovo používáno jako femininum. Od slova *image* existuje i složenina *imagemaker*.

*Změnila svoji **image** a na místo po svém boku si vybrala pohledného „zajíčka“, téměř o polovinu mladšího než je sama.* (Story, Mladší a lepší, s.10, 5. 2. 2007)

Francouzština též obohatila češtinu o slova z oblasti módy. Již slovo móda k nám bylo přežato z francouzského jazyka. Mezi další můžeme zařadit výrazy jako parfém, butik, pudr, salón, bižuterie, baret apod. Tato slova jsou však již dávno zdomácnělá, takže nám nepřipadají jako slova cizí.

*Pohlédněte se po nějaké odlehčené verzi bez alkoholu nebo vsad'te na jemné parfémové vody, které jsou lehčí než klasické toaletky či **parfémy**.* (ONA DNES, 29/2006)

*Pak zapadli do **butiku** Cavalli.* (Šťastný Jim, Polibky na ulici, s. 8, 27. 9. 2006)

2.6.1 Dopravní prostředky

S moderním životním stylem souvisí i automobilová doprava. Z excerpovaného materiálu se názvy dopravních prostředků objevovaly poměrně často na stránkách publicistických textů. Vyskytují se v anglickém pravopisu a výslovnost je dána také podle angličtiny. Mezi nejčastějšími byly následující anglicismy.

*Byla to zřejmá narážka na nedávný dar předsedy britské vlády Tonyho Blaira, který nedávno šéfovi levicové ČSSD Jiřímu Paroubkovi propůjčil dva **double-deckery** na volební kampaň.* (MF DNES, 23. 3. 2006)

Double decker je patrový autobus. Nejznámější je červený londýnský double decker, který se používá na krátké vyjíždky po památkách.

*Za nejlepší relax ovšem považuje vyjíždku na sněžném **skútru** nebo rybaření v horách se svým přítelem Björnem.* (Instinkt, Královna rychlých prkýnek, 8. 3. 2007)

Skútr, anglicky *scooter*, je motorové karosované jednostopé vozidlo s podlázkou mezi koly.

*Stejně poetický může být i pohled na starou vodárnu, **tramvajovou** vozovnu, tovární halu nebo na pivovar.* (Instinkt, Instinkt na síti, 8. 3. 2007)

Dopravní prostředek tramvaj, vzniklo z anglického tram a označuje městskou pouliční elektrickou dráhu.

Angličtina obohatila češtinu i o výrazy z letecké dopravy. Air bus nebo airbus je dopravní letadlo, velkoletadlo. Společnost **Airbus** je největší světový výrobce civilních dopravních letadel podle počtu kusů prodaných za rok. Airbus dodal více letounů a získal více objednávek než jeho konkurent Boeing. **Boeing** je název největší letecké firmy na světě pocházející ze Spojených států amerických. Boeing je největším americkým exportérem.

*"Strach nemívám, ale respekt z létání mám velký," přiznala čtenářům on-line Marie Kuncová, pilotka **airbusů** a novopečená maminka třítýdenní Alenky.*
(ONA DNES, 22. 1. 2007)

*Za necelé dva roky přešla na **Boeing** 737, posledních pět let řídí na dálkových trasách **Airbus** 310.* (ONA DNES, 22. 1. 2007)

*Sedět v té době za kniplem **boingu** ji prý připadalo něco jako letět raketoplánem do vesmíru.* (ONA DNES, 22. 1. 2007)

*O Kč 20,-- může zdražit **bus** Praha - Brno.* (Lidové noviny, 1. 11. 2006)

Bus je zkrácené slovo od autobusu. Výraz bus se v současné době v českých textech začalo užívat poměrně často, avšak česká podoba autobus je stále častější.

*Třeba Austrálie je supr na **offroad**, Karibik je nemyslitelný bez lodě, endura kdekoli, na jachtě přes Atlantik, lezu na všechno možný i nemožný, rád jdu i pěšky.*
(ČiliChili, 20 dobrodruhů, kteří přemohli strach, s. 41, 8/2006)

Anglicismus *off-road* je název pro osobní terénní automobil, zpravidla s komfortním vybavením.

*C-Crosseru nejenže ubyla střecha na zádi a vznikl stylový oblý **pick-up**, ale ještě dostal o pár kol navíc.* (MF DNES, 4. 3. 2007)

Pickup nebo *pick-up* je užitkový vůz se zvýšenou zadní částí, která je určena hlavně k převozu zboží.

*Druhý ročník závodu In-line a **hand bike** půlmaraton se uskuteční v sobotu na brněnském výstavišti.* (Lidové noviny, 1. 9. 2006)

*Během špičky (víkendových dnů či začátku prázdnin) se denně ve vlacích „sveze“ až tisícovka kol a není neobvyklé, že v jednom spoji je až 50 **bicyklů**.*
(Lidové noviny, 17. 7. 2006)

Anglicismus *bike* označuje horské kolo. Slovo vzniklo z anglického výrazu mountain bike. Tento výraz se užívá převážně ve sportovní mluvě a publicistice. Zastaralý výraz bicykl je označení pro klasické jízdní kolo.

*Námítka - je to **džíp**, ne? Mně se náhodou líbí reklamy, jak tam stojí **džíp** vysoko na skále nebo uprostřed panenské divočiny.* (Lidové noviny, 25. 8. 2006)

*Jeep je značkou, která pro mnoho lidí pojmenovala terénní automobil. Málokdo si tak uvědomuje, že mít automobil s designem **off-roadu** ještě automaticky neznamená mít **jeep**.*
(Lidové noviny, 14. 2. 2007)

Džíp, anglicky jeep, označuje terénní vojenské osobní auto. Pravopis českého džíp byl upraven podle anglické výslovnosti. V textech je možné se setkat s oběma variantami.

*Tehdy se objevil i první skutečný **dream car** - Buick „Y-Job“, ztělesnění Earlovy utkvělé představy o „pořádném“ automobilu. (Lidové noviny, 3. 2. 2007)*

*Krokem k lepšímu soužití tisíců poloprázdných aut a přeplněných tramvají by mohl být takzvaný **car-sharing** aneb sdílení auta. V zásadě jde o to, že určitá skupina lidí vlastní několik aut, která může kdykoli využít. (Lidové noviny, 10. 2. 2007)*

Anglicismus *car* je obecný název pro auto. S výrazem *car* souvisí i následující výrazy, které se objevili na stránkách časopisu CARAUTO, ale i v jiných magazínech.

*Patetické rozdělování předních a zadních sedadel na **driving room** a **living room** – aby z toho byl ten Roomster – zavání marketingem, nicméně rozdíl při posezení v té či oné části je znát. (CARAUTO, Prostorová představivost, 22/2006)*

*Francouzské **hatchbacky** vyrostly. Víme proč, časy se mění a výrobci se musejí přizpůsobit. (CARAUTO, Verdikt CarAuta, 22/2006)*

Hatchback je výraz pro auto s karosérií, která splývá se zadní částí.

*Standardem je jedině **airbag** řidiče, nafukovací vak na místě spolujezdce je pouze za příplatek. Boční **airbagy** v nabídce zcela chybějí, podobně jako předpínače a omezovače tahu bezpečnostních pásů. (Lidové noviny, 28. 7. 2006)*

Anglicismem *airbag* se pojmenovává bezpečnostní vak uložený zpravidla u volantu. Při lokalizaci se automaticky naplní vzduchem a chrání tak před nárazem.

2.7 Anglické výrazy z oblasti jídla

V oblasti stravování se můžeme setkat s čím dál více anglicismy poslední dobou. Většina výrazů je srozumitelná a lidé je užívají zcela běžně.

*Prodavači v kině nebo **fastfoodu** se mají ptát, jestli si nedáme radši větší porci a dezert k tomu jen za pár kaček navíc.* (Yellow, s. 103, říjen 2006)

*Zatím co stovky obézních rodičů neméně obézních dětí podávají hromadnou žalobu na **McDonald's**, **PepsiCo** bojuje na druhé straně barikády – proti obezitě.*

(MF DNES, 13. 5. 2006)

Před padesáti lety u nás pojem **fast food** skoro nikdo neznal. Dnes je běžně používán, setkáváme se s ním denně na ulicích, ale i v domácnostech. Fast food znamená rychlé jídlo nebo rychlé občerstvení. V dnešní době existuje velké množství restaurací tohoto typu. K nejznámějším patří samozřejmě KFC a McDonald's, kde se nabízejí hlavně hamburgry, hranolky a mléčné koktejly. První restauraci McDonald's otevřel v roce 1955 Raymond Kroc v Des Plaines ve státě Illinois. KFC (Kentucky Fried Chicken) je typ fastfoodové restaurace, která nabízí převážně kuřecí speciality např. twister.

*I přes rezervy v restauracích a obchodech se dnes Kofola může na českém trhu směle měřit se světovými značkami jako **Coca-Cola** a **Pepsi Cola**.* (MF DNES, 20. 2. 2006)

*Ale skutečnost se má tak, že přes polovinu příjmů firmy **PepsiCo** generují její pobočky, jako je například **Frito-Lay**, která vyrábí slané **chipsy**.* (MF DNES, 13. 5. 2006)

*Často se ke svému tělu nechováme moc šetrně. Přecpáváme ho **hamburgry**, přesolenými smaženými brambůrky, tučnými jídly, kávou...* (SuperSpy, 26. 4. 2006)

*Kromě nezbytných amerických hranolků a **burgerů** na tisíc způsobů si můžete vybrat z nabídky italské pizzy či těstovin, francouzských omelet...*

(Juicy, Z Toronto k Niagarským vodopádům a dál..., s.126, říjen 2006)

Místo stánků s buřty na přepáleném oleji vznikly „hamburgerárny“ – řetězce rychlého občerstvení, v nichž se podává strava vyrobená průmyslově a na místě pouze ohřátá. (Instinkt, Jíme rychleji než kdysi?, s. 57, 8. 3. 2007)

Neologismus *hamburgerárna* označuje občerstvovací zařízení, kde se prodávají hamburgery.

Dlouhé a široké chodby s množstvím stánků s občerstvením. K máni je pizza, hamburger, hot dog, ale i orientální speciality. (MF DNES, 3. 5. 2006)

*Za národní anglické jídlo můžeme považovat **fish and chips**, tedy obalovanou smaženou rybu s hranolky. Je k dostání za přijatelnou cenu téměř všude a je rozhodně chutnější než všelijaké hamburgery a podobná syntetická strava. (www.zemesveta.cz)*

Mezi nejoblíbenější, ať většinou nezdravé, patří tyto *fastfoodové* masité pokrmy – *hamburger, cheeseburger a hot dog*. **Hamburger** je opečená placička z mletého masa na způsob karbanátku, je podáváný v proříznuté žemli obvykle s kečupem, hořčicí, zeleninou apod. Dnes se můžeme setkat v textech se zkráceným výrazem *burger*. **Hot dog** je horký párek v rohlíku s hořčicí nebo kečupem. Tento název vznikl omylem. Původně se tomuto pokrmu kvůli jeho délce říkalo jezevčík. Pod názvem **fish and chips** se skrývá fritované rybí filé v těstíčku či strouhance podávané s bramborovými hranolky. Tento pokrm, je tradičně oblíbeným tzv. „jídlem do ruky“ a patří mezi tradiční jídla ve Velké Británii.

*Kotleta bývá dražší, nicméně lepší řízky a **steaky** nesporně uděláte z pěkně prorostlé krkovičky. (ONA DNES, 30/2006)*

Steak je rychle pečený silnější řízek masa

*Mádl s Vojtkem dali přednost pořádnému šťavnatému steaku s oblohou, Petr Novotný si dal raději tatarský **bifteč**, který si sám odborně dochutil. (Revue, 19. 1. 2007)*

*Jako správní návštěvníci kina si koupili **popcorn** s **colou** a zapluli do kinosálu. (MF DNES, 3. 11. 2006)*

Slovo *popcorn* znamená pražená kukuřice. U nás je to známá pochoutka, která se prodává v multikinech a diváci si ji mohou vzít s sebou do kinosálu na sledování filmu.

Jaroslav Otáhal vysvětluje: „Taková bageta ze stánku obsahuje pouze sacharidy ve formě bílé mouky, tuk v **dresinku**, jen trochu zeleniny a žádné bílkoviny.“

(Yellow, Co jíme (a neměli bychom)?, s.100, říjen 2006)

Pojmem *dresink* je označovaná zálivka různé konsistence do zeleninových salátů. Vedle českého *dresink*, je možné se setkat s anglickým výrazem *dressing*.

*Zvláště lidé z okolí oceňují snídaňová menu – čaj nebo kávu doplňuje štrůdl nebo kousek bábovky, ale i ovocný salát nebo **toast**.* (Lidové noviny, 12. 8. 2006)

*Jeden z nejluxusnějších **sendvičů** se jmenuje *croque-monsieur* a je to **toast** zapečený se sýrem a šunkou.* (Instinkt, Jíme rychleji než kdysi?, s. 58, 8. 3. 2007)

Pod názvem *sendvič* se prezentují obložené krajíčky chleba.

*Většina z nás se domnívá, že pokud bude jíst potraviny označené logem „**light**“, zhubne.* (SuperSpy, 26. 4. 2006)

*Dvacetakilogramové dítě by jich nemělo sníst víc než 340 miligramů denně, přitom v jednom litru **light** nápoje je zhruba 500 miligramů aspartamu,*“ varuje Suchánek s tím, že samotná **cola light** není pro předškolní děti vhodná vůbec. (Lidové noviny, 12. 12. 2006)

Slovem *light* jsou označovány potraviny, které obsahují menší množství některých látek např. cukru, tuku, ale i alkoholu. Mezi známé patří například *light* jogurty nebo *coca-cola light*. Tento výraz se vyskytuje především v obchodních názvech výrobků.

*Prvním návštěvníkům, kteří si **piknik** na dece s dobrým jídlem a přáteli vyzkoušeli, asistovali dívky v secesních kostýmech.* (Blesk, 11. 5. 2005)

*Stačí si sbalit **piknikový** koš, připravit vhodné jídlo, deku a pak už jen jíst, konverzovat, rozjímat a těšit se z krásného počasí.* (Story, Piknik u cesty, s. 32, 31. 7. 2006)

Piknik byl dříve typický pro Anglii, dnes se dělá i u nás. *Piknikem* je pojmenováno společné občerstvení z přinesených potravin zpravidla, které se koná většinou v přírodě na dece.

*Pro většinu obyvatel jihu Spojených států je **barbecue** něco víc než jen grilované maso. Je kulinářským uměním, koníčkem, příležitostí k rozjímání. (MF DNES, 11. 2. 2006)*

Barbecue je druh pikniku, při kterém se opéká maso.

*Zajistíme pro Vás kompletní **catering** v Praze a celé ČR. Catering se všemi službami až pro 2000 hostů. Recepce, rauty, bankety, **koktejly**, **barbecue**, to vše na klíč. Nechte se potěšit prvotřídní službou a objednejte si **catering** bez starostí právě u nás. (www.trade.cz)*

*Pod patronací pana profesora Jaroslava Fragnera jsem navrhl změnu části přízemí Středního křídla Pražského hradu na Informační středisko PH, **snack bar** a směnárnu, včetně interiéru. (Lidové noviny, 24. 3. 2007)*

Snack bar je typ restauračního zařízení pro rychlé občerstvení u pultu. V češtině můžeme použít synonymum bufet. Slovo snacks pochází též z angličtiny, říká se tak porcím „na jedno sousto“.

*Když začnu litovat, že sezona jahod končí, udělám si bleskově **džem**.*

(Lidové noviny, 14. 12. 2006)

*Na snídani doporučujeme bílý jogurt, **cornflakes** a ovoce. (www.posilovani.net)*

Cornflakes je typem anglické složeniny bez spojovacího elementu a označuje kukuřičné lupínky, které se podávají zpravidla s jogurtem či mlékem. V mluvené komunikaci se můžeme setkat s výrazem kornflejky.

*Avšak i v případech, kdy si restaurace dělá tiramisu sama, pracuje bohužel velmi často s náhražkami. Většinou je vaječný krém nahrazen šlehačkou, někdy i **pudinkem**.*

(Lidové noviny, 13. 1. 2007)

Pudinkem v češtině je označován studený pokrm ze škrobové moučky, s nějakou příchutí, zavařený v mléce. V angličtině slovo pudink v sobě skrývá především tradiční anglické jídlo, podávané většinou o Vánocích. K přípravě tzv. Christmas pudingu je potřeba hovězí lůj, kandované ovoce, vajíčka, citrónová kůra ...

Z původní verze Vratných lahví zůstal ústřední hrdina: učitel v důchodu, který přijme brigádnické místo ve výkupu lahví v jednom pražském supermarketu.

(MF DNES, 14. 3. 2006)

*Nicméně **hypermarket**, který mezitím převzala společnost Tesco, již funguje.*

(Lidové noviny, 2. 2. 2007)

*Supermarket a hypermarket jsou ukázky hybridních složenin, kdy druhá část slova je anglického původu. Obě slova nabývají podobného významu. Latinské *super* znamená větší než, nejvyšší a slovo řeckého původu *hyper* znamená velký. Tedy supermarket je samoobslužná velkoobchodní prodejna, která nabízí převážně potravinářské a drobné průmyslové zboží a hypermarket je velký obchodní dům.*

Nápoje

*Ingredience nalijte do **šejkru**, přidejte led a protřepejte. Podávejte v **koktejlové** sklenici ozdobené jahodou a kouskem jablka či hrušky.*

(Cosmopolitan, Dekadentní opojení, s. 34, březen 2007)

***Koktejl** z pralinek, kaka a pomerančů vám pozvedne smysly podobně jako silný **energizer**.*

(Cosmopolitan, Lásky hra voňavá, s. 43, březen 2007)

*Není tak neobvyklé rozstřelit bedny s Coca Colou, přecíst si cíle mise na posledním modelu chytrého telefonu od Sony Ericsson či doplňovat zdraví pomocí energetického nápoje **Red Bull**.* (Lidové noviny, 24. 1. 2007)

*Nebo když Johnson vystoupil v televizní reklamě na **energy drink**.* (MF DNES, 7. 12. 2006)

*Red Bull je typ energetického nápoje. Výraz energizer je překládán jako budič, zdroj energie. Dalším anglicismem, se kterým je možno se setkat je *energy drink*. Opět označuje nápoj dodávající tělu energii.*

*Vodka představuje 14 procent prodeje, Tuzemák 12 procent a **whisky** a **bourbon** sedm procent.* (Lidové noviny, 11. 7. 2006)

*Zhruba na úrovni whisky – a se stejnou, mírně klesající křivkou spotřeby – se drží **brandy**, těsně za nimi **gin**.* (MF DNES, 13. 10. 2006)

*Osvěžující italský nealkoholický aperitiv Sanbitter obsahuje výtažky z citrusových plodů, koření a bylinky a je skvělý nejen pro naladění žaludku na italské hodování, ale v kombinaci s pomerančovým **džusem** také jako osvěžující **long drink**.*
(ONA DNES, 29/2006)

*Chutná vám jahodový **milkshake** od McDonald's? (www.posilovani.cz)*

Samo slovo **drink** je již ukázkou anglicismu a znamená nápoj. Slovo **koktejl** pochází z anglického slova **cocktail**. Z hlediska stravování označuje chlazený míchaný nealkoholický či alkoholický nápoj. Tento výraz může mít však i zcela jiný význam. Ve společenské oblasti se s ním můžeme setkat ve významu společenské schůzky v pozdním odpoledne, při níž se podává lehké občerstvení.

Milkshake je mléčný šlehaný nealkoholický koktejl. V českých textech je možno najít i počestěný výraz šejk, který vznikl dle výslovnosti anglického slova *shake*. Odvozené slovo od slova šejk je slovo *šejkr*, to označuje nádobu na mixování převážně alkoholických nápojů.

V oblasti stravování nelze zapomenout na dvě slova, která však nejsou původem z angličtiny, ale která k nám byla převzata z italského jazyka. A těmi jsou všem známá *pizza* a *lasagne*.

*Na dno dáme vrstvu uvařených a scezených **lasagní**, překryjeme třetinou špenátové náplně, posypeme trochou strouhaného parmezánu a střídavě vrstvíme až do vyčerpání všech ingrediencí.* (ONA DNES, 29/2006)

*Italská kuchyně, to nejsou špagety ze závodní jídelny nebo **pizza** ze stánku.*
(ONA DNES, 29/2006)

*Dávají přednost čtyř- a pěti-hvězdičkovým hotelům a stravováním typu **all inclusive** (vše v ceně).* (MF DNES, 15. 4. 2006)

Když se lidé vydají na dovolenou s typem stravování *all inclusive*, mají plnou penzi, to znamená vše v ceně, jak jídlo, tak pití.

Oblast stravování je zastoupena převážně výrazy z angličtiny. Opět se jedná především o substantiva. Většina z nich si zachovala původní podobu i výslovnost. Objevují se zde i počestěné výrazy a výrazy již dávno zažitě např. džus, sendvič nebo džem.

3. Anglická spojení užívaná v češtině

V současné době se čtenáři nesečkávají pouze se samotnými anglicismy na stránkách časopisů a novin, ale mohou také narazit na různé fráze pocházející z anglického jazyka. Některé jsou velmi známé, v české slovní zásobě se objevují již nějakou dobu a rozumí jim i lidé, co angličtinu neovládají. Vyskytují se většinou v anglické grafické podobě a výslovnost je též podle angličtiny. Druhým typem frází, které se vyskytují v novinách, jsou spojení s kombinací českého slovesa být a anglického výrazu. Ty jsou v psaných projevech velmi časté. Tyto fráze se nejvíce vyskytují na stránkách týkající se módy a módního stylu.

Přiletěl z USA a hned pospíchal do Monte Carla. Při otázce na svůj vztah s Martinou Hingisovou odpověděl: „No comment.“ (MF DNES, 14. 4. 2006)

Fráze **No comment** se překládá bez komentáře, bez poznámky. Tato frázicka je velmi oblíbená při styku veřejných činitelů nebo známých osobností s novináři. Používá se v oficiální komunikaci. Když tázaná osoba nechce na něco odpovědět, použije toto spojení, a tím dává najevo, že se k tomu nehodlá dále vyjadřovat.

No comment = /nou koment/

***Keep smiling!** Pořád se směj! To je filozofie jednatřicetiletého velkého dítěte, jak jí občas říkají. (MF DNES, 31. 3. 2006)*

Keep smiling = /kíp smajling/, znamená vždy s úsměvem

***Don't worry, be happy!** /Nedělej si starosti, bav se! (Lidové noviny, 7. 8. 2006)*

Don't worry, be happy je překládáno jako nebuď smutný, buď veselý, šťastný.

*Člověk sám pozná, že už není **up-to-date**. (Hatrick, s.36, 03/2007)*

Synonymem pro spojení *up-to-date* má čeština výraz moderní, aktuální, nejnovější.

Up-to-date = /ap tu dejt/

*Zatím jsme se o tom nebavili. Hlavně musím **být fit**, pak uvidíme.* (MF DNES, 1. 7. 2006)

Anglicismus *fit* je nesklonné přídavné jméno, které kromě toho, že se užívá ve spojeních jako fit oblečení, fitklub, fitcentrum apod., se objevuje v hovorovém spojení *být fit*, a to ve významu být tělesně i duševně svěží, připravený, schopný výkonu, práce.

*Soudce nakonec Karlovi doporučil, aby se zachoval jako chlap a děti od sebe netrhal: „Ale to **nebylo fér!**“* (Style, s.41, listopad 2006)

Anglicismus *fér/fair* znamená slušně, čestně. Anglická grafická podoba se objevuje především ve spojení *fair play* /fér plej/, které se užívá zpravidla ve sportu, označuje čestnou hru podle pravidel nebo také čestné jednání.

*Spekulace o regulérnosti a **fair play** se vyrojily po středečním zápase Arsenalu v Portu.* (Lidové noviny, 8. 12. 2006)

*Škoda, možná se měly dny bez štábu zkusit, když tam byl Martin, to by **byl jiný hardcore!*** (Revue, 4. 6. 2006)

Neologismus *hardcore*, který se v české slovní zásobě ujal, se objevil v reality show VyVolení, kdy jeden z účastníků této soutěže neustále spojení „*to je hardcore*“ vyslovoval. Hardcore = /ha:d kɔ:/, znamená hustý, drsný, tvrdý

Mezi další populární spojení patří *být cool*, což znamená být senzační, úžasný, skvělý. Existuje i výraz *myslet cool*, myslet uvážlivě, klidně, s chladnou hlavou.

Cool = /kúl/

V laickém a poněkud vulgárním překladu to znamená, že si lidé koupí značkovou sportovní soupravu, kterou demonstrují, nakolik jsou „cool“. (Lidové noviny, 17. 2. 2007)

*Ti první se snaží **být stále „cool“**, myslí na svůj výrobek, ale už ne tolik na to, zda společnost danou věc potřebuje.* (Lidové noviny, 26. 1. 2007)

Dále do oblasti módy a módního stylu patří výrazy *sexy* a *trendy*. Jsou to nesklonná přídavná jména a pochází rovněž z angličtiny. Výraz *sexy* má význam sexuálně působivý,

přitažlivý, někdy též vyzývavý. **Být trendy** znamená *být módní*. Stejně tak podobné spojení *jít s módou, mít přehled o tom co je moderní*, vyjadřuje výraz **být in**. Opačný význam nese spojení **být out**, což znamená nebýt módní.

Co se vám na salse líbí? Že je ohromně sexy a dá se na ni krásně improvizovat. (Lidové noviny, 12. 2. 2007)

Být trendy je tak snadné. (Joy, Módní trendy, březen 2007)

Co nedělat na fashion weeku, abyste byla „in“. (JOY, s. 144, březen 2007)

Mají totiž dokonalý přehled, co frčí a co je out, poslouchají stejnou muziku jako jejich potomci. (MF DNES, 3. 3. 2007)

Fuck off.... Nikdo mi nebude sahat na moje osobní věci. (Šíp, 18. 4. 2006)

Anglický výraz *fuck off* je vulgární vyjádření ve smyslu jdi někam, jdi pryč. Tohoto výrazu se užívá, když je daná osoba rozčílena nebo někým vytočena.

4. Anglické zkratky

V této kapitole uvádím zkratky, na které jsem narazila na stránkách sledovaných časopisů a novin. Frekvence zkratk v publicistických textech je celkem vysoká. Největší množství zkratk se vyskytuje v oblasti sportu a oblasti komunikační technologie. Některé zkratky byly vysvětleny již v kapitole Terminologie v oblasti internetu a počítačů. Většinou jsou zde uvedeny ukázky typu iniciálových zkratk. To jsou zkratky, v nichž slovo vzniklo z počátečních písmen sousloví. Důležitá je zde otázka výslovnosti. Jak správně zkratku vyslovit. Někdo dává raději přednost původní anglické výslovnosti, jiní zase kladou důraz na českou podobu. Rozdíl je dán mezi jednotlivými médii. Ti, co chtějí působit moderně nebo dokonce někdy až zajímavě, dávají přednost anglické výslovnosti.

Jedná se o výukový software určený k práci na PC, který umožňuje i vytvoření souborů slov a frází a jejich vypálením na CD v audio či MP3 formátu.

(Lidové noviny, 11. 7. 2006)

PC /pí sí/ = Personal Computer, osobní počítač

CD /cé dé/ = Compact Disk, kompaktní disk

MP3 /em pé tři/ = formát pro digitální kompresi zvuku uchovávající při vysokém stupni komprese dat kvalitu zvuku. Formát MP3 se stal oblíbeným při uchovávání a přehrávání hudby na počítačích.

V běžné mluvené komunikaci se používají tvary slangové tedy písíčko, céděčko, empétrojka.

Tchajwanská společnost Foxconn, která už zaměstnává na pět tisíc lidí v Pardubicích, chce v Evropě postavit další podobně velký závod, zaměřený hlavně na výrobu LCD monitorů a dalších dílů pro počítače. (24. 2. 2007, MF DNES)

LCD /elsídí/ nebo /elcédé/ = Liquid Crystal Display, displej s kapalnými krystaly

Film režiséra Jana Hřebejka a scenáristy Petra Jarchovského Kráska v nesnázích se začátkem dubna objeví na nosiči DVD.

(Lidové noviny, Kráska v nesnázích se objeví na DVD, 8. 2. 2007)

DVD /dévédé, dývídý/ = Digital Versatile Disc, přehrávač digitálních videodisků

Zkratky *SMS* a *MMS* již byly vysvětleny v kapitole viz výše.

Humanitární organizace dostanou jedenáct miliónů korun, které stát vybral na dani z přidané hodnoty na rádcovských SMS zprávách poslaných na pomoc obětem tsunami a poničeným Tatrám. (Hospodářské noviny, 28. 4. 2006)

Pevné ceny se vztahují jak na volání, tak na textové zprávy, MMS a data.
(MF DNES, 17. 3. 2006)

To se bude chovat stejně jako to zakoupené v kamenném obchodu a přehraje jej téměř každá hi-fi věž. (MF DNES, 12. 2. 2007)

Zavedení wi-fi loni v září jsme podpořili výraznější reklamní kampaní,“ popsal Radek Matuška, který je spolunajatelem blanenské kavárny Café Bergman.
(MF DNES, 23. 3. 2006)

Hi-fi a wi-fi je slabičný typ zkratek, kde do slova zkratkového vcházejí většinou první slabiky sousloví.

Hi-fi /hifi = High Fidelity, vysoká přesnost přenosu

Wi-fi = Wireless Fidelity, což je standard pro bezdrátový přenos dat

Ve sportovní terminologii také najdeme celou řadu zkratek. Mezi nejznámější patří názvy sportovních fotbalových a hokejových organizací.

Už před nějakou dobou – ještě před mistrovstvím světa – jsme se potkali na nějaké konferenci UEFA nebo FIFA a promluvili jsme si. (Hatrick, s. 34, 03/2007)

Hlavní řídicí organizací evropského fotbalu je **UEFA** = Union of European Football Associations = Unie evropských fotbalových asociací. UEFA = /uefa/

FIFA = Fédération Internationale de Football Association, je fotbalová organizace sdružující 207 fotbalových asociací na světě. Mezi její hlavní náplně patří pořádání mistrovství světa. FIFA = /fifa/

Psala se sezona 2004-2005 a obránce Kubina během výluky v NHL hrál za Vítkovice.
(MF DNES, 3. 3. 2007)

NHL /en há el/ = National Hockey League, NHL je nejslavnější hokejová liga na světě, které se účastní týmy z USA a Kanady.

Pouze dva zápasy vyplnily čtvrtěční program zámořské NBA. (MF DNES, 9. 3. 2007)

NBA = National Basketball Association, NBA je severoamerická basketbalová soutěž, ve které se utkávají vítězové play-off ze západní a východní konference této soutěže

Poprvé jste v profiringu nezvítězil K.O., ale jen na body. (MF DNES, 15. 5. 2006)

Výraz **K.O.** pochází z anglického knocked out, což znamená sražen k zemi. V boxu to znamená někoho porazit.

V úterý z **VIP** lóže sledoval, jak Ženeva doma padla s Bernem. (MF DNES, 1. 3. 2007)

VIP nebo **V.I.P.** /ví-aj-pí/ = Very Important Person, velmi důležitá osoba

Až na to, že superhrdinka Mia je HIV pozitivní. (Hospodářské noviny, 20.10. 2006)

Green Arrow je první velkou komiksovou edicí, která otevřeně počítá s rizikem choroby AIDS. (Hospodářské noviny, 24.10. 2006)

HIV /há-í-vé/ = Human Immunodeficiency Virus, virus lidské imunitní nedostatečnosti, který způsobuje nemoc AIDS.

AIDS (aids) /ejc, ajc/ = Acquired Immune Deficiency Syndrome, syndrom získaného selhání imunity. Je to soubor příznaků a infekcí, který je následkem poškození imunitního systému člověka virem HIV.

Porota složená z pěti důstojníků letectva RAF (Royal Air Force) však shodně se žalobou usoudila, že voják si nemůže vybírat rozkazy, které splní.

V Los Angeles včera začal třídní summit, který má být zaměřen na potírání těchto band, které podle údajů FBI mají na svědomí většinou násilných zločinů.

(Lidové noviny, 9. 2. 2007)

FBI /ef-bí-aj/ = Federal Bureau of Investigation, překládáno jako Federální Úřad pro Vyšetřování. FBI je americká policejní organizace spadající pod Ministerstvo spravedlnosti USA. Hlavní náplní její práce je vyšetřování zločinů, které jsou buď páčány v několika státech federace najednou nebo obzvláště závažné zločiny, které stíhá ze zákona.

Přes internet lze údajně zjistit i agenty CIA. (MF DNES, 14. 3. 2006)

CIA /sí-aj-ej/ = Central Intelligence Agency, tajná služba USA s vnějším polem působnosti. Základními úkoly CIA jsou sběr, analýza a vyhodnocování zpravodajsky významných informací.

A dejte nám alespoň šanci ukázat, že těhotenství a vyšší IQ se nemusí vzájemně vylučovat!
(MF DNES, 31/2006)

IQ = Intelligence Quotient, inteligenční kvocient

5. Abecední seznam nalezených anglicismů

aerobik	A	boss	
afterparty		bowling	
AIDS		bourbon	
airbag		boyband	
airbus		box	
air-condition		boxer	
album		boxing	
all inclusive		break	
all star		brejk	
antidumping		brejkbol	
apetit		brífink, briefing	
appeasment		bulvár	
aquaaerobic		bungee jumping	
aquapark		burger	
art director		bus	
		by-pass	
		být cool	
	B	být crazy	
baby		být in	
babybox		být out	
badminton		být sexy	
bag		být single	
band		byte, bajt	
banking		byznys	
baráž		byznysmen	
barbecue		byznysmenka	
barman			
baseball			
basketball			
beer		café	C
bejsbolka		camping	
bek		car	
bekhend		carving	
benč		cash, keš	
best of		casting	
bestseller		catering	
bicykler		CD	
biftek		cédéčko	
big beat, big bít		celebrita	
bigband		centr	
bike		CIA	
billboard		click	
black and white		coctail, koktejl	
blues		cola light	
bluesman		come on	
bluetooth		comeback	
bodyček		computer	
body styling		copyright	
bodyguard		copyright	
booklet		copyservis	
bookmaker		cornflakes	
boom		country	

curling
CV

dabing
dance aerobic
dancehall
dancing
deejay
de facto
dealer
deblista
debut
derby
design
designér
developer
discman
disco,disko
displej
DJ
document
don't worry, be happy
doping
double decker
down
download
dream car
dredy
dres
dresink
dressing
driblér
dribling
driblink
drink
drive
drum'n 'bass
dumping
DVD
dýdžej
džem
džentlmen
džíny
džob
džus

D

e-banking
e-mail
end
energizer
energy drink
engineering

E

ethno
evergreen
export
extraliga

facelift
facelifting
factoring
fair play
fajn
fanklub
fashion story
fashion trendy
fashion week
fast food
faul
faulovat
faux pas
fax
FBI
fíčr/feature
FIFA
file
film
finiš
finišovat
fireshow
firewall
fish and chips
fit ball
fit box
fitcentrum
fit-centrum
fit-club
fitness centrum
fitness klub
fitness trenér
fixing
flash disk
fleecové prádlo
flight
flip
flirt
florbal
forfeiting
forhend
fotbal
four-cross
franchising
frappé
freediving
freeware

F

frontman		chat	CH
funk		chatovat	
		cheeseburger	
gam	G	cherry	
gambler		chilli	
game		chips	
garden party			
gay		IBM	I
gender		ice coffee	
gin		ice tea	
go		icing	
gól		ICQ	
golf		idol	
gólman		image	
green		imagemaker	
greenpeace		import	
grill party		indoor	
guest list		in-line brusle	
		in-line skating	
hacker	H	inteligent	
hamburger		internet	
handicap		internetbanking	
handsfree		interview	
happening		inženýr	
happy		IQ	
happy end			
hardcore		jackpot	J
hardrock		jachting	
hardrocker		jazz,džez	
hardware		jazzman	
harley		jeep,džíp	
hatchback		jet	
hattrick		jóga	
hausbót		jogging	
headline		jogurt	
hi-fi		judo	
hip hop		juice	
hippie		jump	
hippies			
hit		K.O.	K
hitmaker		keep smiling	
HIV		kick-box aerobic	
hobby		king	
hokej		kiwi	
holding		kliknout	
homebanking		klip	
homeless		klub	
horror		knowhow	
hot dog		koktejl	
hot-line		kokpit	
houseparty		komfort	
hypermarket		komiks	

koncern			missis	
koncert			MMS	
kornflejky			modeling	
kouč,coach			MP3	
kovboj			musicbar	
kredit cards			musicbox	
kriket			musli	
kurt				
			NBA	N
label	L		NHL	
lady			net	
lajna			netbox	
laptop			network	
laser			no	
laser show			no comment	
last minute			nordic walking	
last moment			notebook	
LCD				
leader, lídr			O.K.	O
leasing			ofenziva	
life show			off	
lifting			offroad	
light jogurt			offside	
lobbying				
lobbista			ofsajd	
lobbování			oldies	
logout			on	
look			on-line	
lord			oops	
love			open air	
love story			out	
low-bugget			outdoor	
LP			outfit	
			outsider	
mač	M		paintball	P
madam			party	
made in			passager	
mail			PC	
mailbox			PDA	
mailovat			peeling	
make up, mejkap			peep show	
management			peoplemeter	
manager,manažer			petangue	
marketing,marketink			pick nick	
mečbol			pick up	
meeting, mítink			piercing	
menu			piknik	
messenger			pizza	
microsoft			play off	
milk shake			playback	
minigolf			playboy	
miss				

playmaker
plug-in
pool
pop
pop music
popcorn
port
poster
postponovat
power
power joga
power play
power point
public relation
puding
punk
push up
puzzle

RAF
r´and b´
radio
raft
raft
rafting
ragby
ralley
ranvej
rap music
rapper
rappovat
rating
raut
reality show
red bull
reggea
rekord
rekordman
remake
return
revival band
ring
road manažer
road movie
roaming
rock
rock ´n ´roll
rocker
rockerka
rockstar

safety car

R

S

scanning
science fiction
sci-fi
scooter/skútr
screening
second hand
sendvič
server
servis
servisman
set
sex appeal
shop
shopping cetnra
show
showbyznys
showmen
showroom
singl
SIM karta
sitcom
skate shop
skateboard
skateboarding
skeč
skener/scanner
skifař
skikros
skinhead
skóre
skórovat
skype
smog
smoking
SMS
snack
snack bar
snowboard
snowboardcross
soap operas
softball
software
song
sorry
soul
sound
soundtrack
spam
spíkr
spinner
spinning
sponsoring

sportsmen		timing	
sporttester		tip sport	
spot		toast	
spray		top	
		top	
sprejer		model	
squash		touchdown	
stadion		tower	
star		track	
steak		tramp	
step		tramvaj	
step aerobic		transport	
steward		travesty show	
stoper		trendy	
story		trip hop	
strečink		truck	
streetstyle		tunner	
styling		TV	
success story		TV shopping	
summit		twiggy	
supermarket		tým	
superstar			
surf		UEFA	U
surfař		UFO	
surfing		ultralight	
surfování		underground	
surfovat		up	
swing		upgrade	
šanson	Š	video	V
šejk		videoclip	
šejkr		VIP	
		VIP	
šek		party	
šot		volejbal	
šou			
šoubyznys		wakeboarding	W
šoumen		walkman	
		WAP	
tablet	T	web	
talk show		western	
team		whisky	
team work		wifi	
teenager		windsurfing	
techno		workoholik	
tebanking		world music	
teleshopping		wow	
tendr		wrestling	
tenis			
tepee/týpí		xerox	X
thaiboxer			
thriller		yes	Y
tie-break			
time		zoom	Z

žokej
žonglér

Ž

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo na základě sledování novinových deníků a časopisů s celostátním působením zjistit a nastínit, jak je současná česká slovní zásoba obohacována o přejatá slova z cizích jazyků. Největší a podrobná pozornost byla věnována průniku výrazů pocházející z angličtiny.

V teoretické práci je představena slovní zásoba českého jazyka a její způsoby obohacování. Je zde zařazen i přehled slovníků, které souvisí s neologismy a přejatými slovy. Aktuální přehled neologismů, nejnovějších výrazů v češtině je možné najít ve slovníkách neologismů - Nová slova v češtině. Následující kapitola je zaměřena podrobně na přejímání cizích lexikálních jednotek do češtiny. Důraz je především kladen na to, v jaké frekvenci se cizí slova zapojují do českého lexika z hlediska morfologie, pravopisu a výslovnosti. V další části je pohled na angličtinu jakožto světový jazyk, který má v dnešní době na český jazyk významný vliv. Není zda ani opomenuta motivace, která vede autory k hojnému přejímání anglicismů. Na závěr teoretické části je pár slov o publicistickém stylu.

Praktická část je zaměřena na výskyt anglicismů v různých oblastech lidské činnosti od hudby až po oblast stravování. Charakteristikami základních novinových deníků, ze kterých bylo čerpáno, je tato část uvedena. V každé oblasti je vždy ukázka několika anglicismů použitých ve větách, které byly nalezeny na stránkách novin a časopisů. Okrajově jsou zmíněna přejatá slova z němčiny, francouzštiny a italštiny. V každé kapitole je vysvětleno, co daný výraz znamená, v jakém tvaru se v psaném projevu vyskytuje a pro zajímavost je u některých anglicismů uvedena i výslovnost. Největší množství anglicismů v české slovní zásobě bylo nalezeno v oblasti sportu. Díky dlouhé tradici přejímání sportovních výrazů z angličtiny, je velké množství slov již dávno užíváno v počeštěné podobě.

Někteří autoři hovoří o záplavě anglicismů do české slovní zásoby. Lexikální přejímání cizích slov (anglicismů) má své opodstatnění v případech, kdy je užití cizojazyčného slova vyvoláno funkční nutností, tzn. kdy čeština nemá vlastní prostředek k vyjádření aktuálního významu. Děje se tak převážně v odborném textu. Mezi oblastmi, kam pronikají převážně anglické výrazy s původním pravopisem, patří ekonomie a finance. Hojně zastoupení mají též v oblasti počítačů a internetu. V psaných projevech se můžeme setkat s anglicismy ve dvou podobách např. manager/manažer. V českém lexiku se

objevují též zkratky a zkratková slova. Angličtina jich do českého textu propůjčila také velké množství. Produktivním typem se stávají hybridní složeniny s prvním komponentem cizího původu např. superstar. Užívání cizích slov, zvláště anglicismů, je dnes módní záležitostí. Někdy je zde výhoda úspornosti, jednoznačnosti a jednoduchosti vyjadřování, někdy však může docházet ke snížení srozumitelnosti, hlavně v oblasti každodenní komunikace. Čtenář se může setkat v denním tisku se slovem cizího původu, které je nevhodně sémanticky užito. Autor článku se tak snaží o mezinárodnost a odbornost vyjadřování, přitom vyjádření českým výrazem by bylo mnohem srozumitelnější. Takových případů se vyskytuje v textu minimálně. V současné době na stránkách deníků je také moderní používání anglických frází, které se postupně stávají známými českým čtenářům a v běžné komunikaci se používají. V textu se vyskytují v původní grafické podobě např. No comment. Na závěr praktické části je přidán pro zajímavost abecední seznam všech nalezených anglicismů.

Přejímání anglicismů i jiných cizích slov do českého jazykového systému je proces dynamický a stále otevřený. Frekvence výskytu anglicismů na stránkách novinových deníků je vysoká. Neologismy v češtině se přizpůsobují odpovídajícímu gramatickému systému poměrně rychle. Díky zahraničním vlivům k nám bude neustále přibývat nových cizích výrazů a ty se jistě jako ostatní postupně stanou součástí běžné komunikace. Na základě zkoumání výrazů jsem zjistila, že většina autorů dává raději přednost původnímu anglickému výrazu, i přestože existuje český ekvivalent. Závěrem lze konstatovat, že angličtina, jako světový jazyk, bude do budoucna nadále ovlivňovat českou slovní zásobu.

Literatura:

- Akademický slovník cizích slov*. Academia, Praha 1995
- Bozděchová, I.: *Jazyk managementu*. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha, Academia 1997
- Bozděchová, I.: *Jazyk počítačů*. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha, Academia 1997
- Bozděchová, I.: *Vliv angličtiny na češtinu*. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha, Academia 1997
- Čermák, F., Filipec, J.: *Česká lexikologie*. Praha, Academia 1985
- Čechová a kol.: *Čeština – řeč a jazyk*. Praha 1996
- Dotazy a drobnosti, *Co s přejatými anglickými výrazy?* Český jazyk a literatura 45, 1995, s. 228-229
- Daneš, F.: *Situace a celkový stav dnešní češtiny*. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha, Academia 1997
- Elman, J., Šemberová, K.: *Anglicko-český ekonomický slovník*. Praha 1996
- Entlová, G.: *K formální a fonetické adaptaci anglických kompozit backhand a forehand v češtině*. Naše řeč, 87, 2004, s. 198-204
- Filipec, J.: *Naše současná společnost, slovní zásoba a slovníky*. Naše řeč, 75, 1992
- Filipec, J., Daneš, F., a kol.: *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Academia, Praha 1994
- Fronek, J.: *Anglicko-český slovník*. Leda, Praha 1998
- Hais, K., Hodek, B.: *Velký anglicko-český slovník*. Praha, Academia 1991
- Hauser, P.: *Nauka o slovní zásobě*. Praha 1980
- Havránek, B., Jedlička, A.: *Česká mluvnice*. Praha SPN 1981
- Hubáček, J., Jandová, E.: *Čeština pro učitele*. Opava, Optys, 1996
- Hynek, J., Vítkovský, R.: *Anglicko-český slovník výpočetní techniky a informačních technologií*. Fraus, Plzeň 2000

- Chloupek a kol.: *Česká stylistika*. Praha 1991
- Karlík a kol.: *Jazyk a kultura vyjadřování*. Brno 1998
- Karlík, P., Grepl M., a kol.: *Příruční mluvnice češtiny*. Praha 1995
- Klimeš, L.: *Slovník cizích slov*. Praha, SPN 1998
- Nová slova v češtině – *Slovník neologismů 2*. Praha, Academia 2004
- Nová slova v češtině – *Slovník neologismů*. Praha, Academia 1998
- Kraus, J.: *Jaká je čeština v letech devadesátých?* Český jazyk na přelomu tisíciletí, Praha Academia 1997
- Pravidla českého pravopisu*. Praha, Pansofia 1994
- Pokorný, L.: *Úvod do české lexikologie*. České Budějovice, PdF, 1991
- Rejzek, J.: *K formální adaptaci anglicismů*. Naše řeč, 76, 1993, s. 26-30
- Slovník spisovného jazyka českého*. Praha, Československá akademie věd 1989
- Sochrová, Z.: *Co ve slovnících nenajdete*. Praha 1994
- Svobodová, D.: *Anglické výrazy v českém publicistickém stylu*. Naše řeč, 79, 1996, s. 99-102
- Svobodová, D.: *Anglicismy přejímané do češtiny v původní plurálový podobě*. Naše řeč, 82, 2000, s. 55-56
- Svobodová, D.: *Anglická a hybridní kompozita v současné češtině a jejich adaptace*. Naše řeč, 82, 1999, s. 122-126
- Šmilauer, V.: *Nauka o českém jazyku*. Praha, SPN 1972
- Všeobecná encyklopedie*. Praha, Diderot 1999
- www.idnes.cz
- www.ihned.cz
- www.lidovky.cz
- www.posilovani.cz
- www.zemesveta.cz
- www.zkratky.cz
- www.wikipedia.cz

Přehled deníků a časopisů:

Aha

Bazaar

Berounský deník

Blesk

CARAUTO

Computer

Cosmopolitan

ČiliChili

Hattrick

Hospodářské noviny

Chip

Instinkt

Šťastný Jim

Joy

Lidové noviny

MF DNES

Magazín DNES

ONA DNES

Sport magazín

Story

Style

SuperSpy

Šíp

Yellow

Přílohy